ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 74ον ΜΑΡΤΙΟΣ, 1938. Ἀριθ. 3

Ο ΠΟΛΥΕΛΕΟΣ ΘΕΟΣ

«Ὁ Θεὸς συνέκλεισε τοὺς πάντας εἰς τὴν ἀπείθειαν διὰ νὰ ἐλεήσῃ τοὺς πάντας». (Ρωμ. ια΄ 32).

«Ἡ Γραφὴ ὅμως συνέκλεισε τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ νὰ δοθῇ ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πιστεύοντας». (Γαλάτ. γ΄ 22).

Οἱ τρόποι καὶ αἱ ἐνέργειαι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀνεξιχνίαστοι. Ἡμεῖς οἱ πεπερασμένοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζομεν ἀπολύτως τίποτε πέραν ὡρισμένης ἀκτῖνος, δὲν θὰ δυνηθῶμεν ποτὲ νὰ ἐξιχνιάσωμεν τὴν βουλὴν καὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, ἐκτὸς τοῦ μικροῦ ἐκείνου μέρους, τὸ ὁποῖον ἐφάπτεται τῆς ζωῆς ἑνὸς ἑκάστου ἀνθρώπου—καὶ τοῦτο ἀκόμη μόνον ἐὰν καὶ ἐφ᾿ ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀποκτήσει τὴν Θείαν ἄποψιν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν γεγονότων.

Παρουσιάζεται εἷς λαὸς μὲ ἀξιώσεις ὅτι εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Δεικνύει κάποιαν ἀνωτερότητα ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους λαούς, τοὺς ὁποίους περιφρονεῖ καὶ ἀποκηρύττει.

Τὸν λαὸν τοῦτον μεταχειρίζεται ὁ Θεὸς δι᾿ ἕνα σκοπὸν—δι᾿ ὡρισμένον θρησκευτικὸν σκοπόν· ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτὸς (ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι) ἀποδεικνύεται ἀπειθής, καὶ αὐτοὶ οἱ νομιζόμενοι ἡγέται τῶν ἄλλων εἰς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα γίνονται οἱ οὐραγοί. Ποῖα τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ἀνέτρεψαν τὴν σειρὰν τῶν πραγμάτων; Διὰ ποῖον λόγον ὑπῆρξαν πρῶτοι καὶ διατί κατήντησαν ἔσχατοι; Διατί ἐκλήθησαν «ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ» καὶ τὸ ἐπίστευσαν καὶ οἱ ἴδιοι, καὶ διατί ἔπειτα ἐγκατελείφθησαν καὶ παρεχώρησαν τὴν θέσιν των εἰς ἄλλους;

Ἀκριβῶς εἰς αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα τὴν ἀπάντησιν δίδει ὁ ἐμπνευσμένος Λόγος τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τεθῇ κάθε ζήτημα εἰς τὴν θέσιν του. Ὄπισθεν ὅλων τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ—τῶν ἐλέγχων Του, τῆς παιδείας Του, τῆς δοκιμασίας εἰς ἣν μᾶς ὑποβάλλει, καὶ τῆς ἀγάπης, μὲ τὴν ὁποίαν περιβάλλει πλάσματα ὅπως ἡμεῖς—ἀποστάτας, παραβάτας καὶ καταπατητὰς τοῦ θελήματός Του καὶ ἀντάρτας κατὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἠθικῆς Του—ὄπισθεν, λέγω, ὅλων τούτων ὑπάρχει τὸ μέγα σωτήριον ἔλεος τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἀποστατῶν ἀνθρώπων. Καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο πᾶσα προτίμησις ἀπεκλείσθη καὶ μία μόνον θύρα ἔμεινεν ἀνοικτὴ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Ἡ θύρα αὕτη εἶναι ἡ ***πίστις*** καὶ ἡ ***ὑπακοὴ*** εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ. «Ὁ Θεὸς συνέκλεισε τοὺς πάντας εἰς τὴν ἀπείθειαν, διὰ νὰ ἐλεήσῃ τοὺς πάντας».

Α. *Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκ φύσεως τέκνον ὀργῆς.*

Μερικὰ πράγματα ἐπαναλαμβάνομεν συχνάκις· ἴσως διὰ τοῦτο κατακρινόμεθα ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀκούουν· ἐν τούτοις, εἶναι ἀλήθειαι ἀδιαφιλονείκητοι καὶ ἐνίοτε πικραὶ ἀλλὰ πάντοτε ἐξυπηρετικαὶ τῶν συμφερόντων τῆς ψυχῆς μας. Διότι ὁ σκοπὸς τῆς διακηρύξεως τῆς ἀληθείας εἶναι ὄχι μόνον νὰ διαλύσῃ τὰ νέφη τοῦ ψεύδους, ἀλλὰ καὶ νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν, ἡ ὁποία εἶναι μεμολυσμένη μὲ τὸ ψεῦδος καὶ μὲ κάθε εἴδους κακίας, τὴν ὁποίαν ἀπεχθάνεται ὁ Θεός. Εἰς τὴν αὐτὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν (γ'. 10—18) ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα περιγράφει τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ ἐπικυρωθῇ ἡ ἄλλη διακήρυξίς του εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴν (β'. 3) ὅτι «ἤμεθα ἐκ φύσεως τέκνα ὀργῆς καθὼς καὶ οἱ λοιποί». Τόσον λοιπὸν ὁ ἐκλεκτὸς θεωρούμενος λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὅσον καὶ ὁ ἐθνικὸς ἢ εἰδωλολατρικὸς κόσμος, κατὰ τὸν θεόπνευστον λόγον εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἐγκεκλεισμένος ἐντὸς τῆς ἀπειθείας καὶ τῆς ἁμαρτίας. Αὕτη εἶναι μία κατάστασις τόσον τρομερά, ὥστε δυσκόλως τὴν ἀνομολογεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ περισσότερος κόσμος ἔχει τὴν ἀντίληψιν ὅτι «δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσον κακός», ὅσον παριστάνεται εἰς τὰς σελίδας τῶν Ἱ. Γραφῶν. Εἰς ἀνθρώπους αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἶναι πολὺ δύσκολον ν' ἀποδείξῃ κανεὶς τὴν ἐνοχὴν καὶ τὴν ἁμαρτωλότητά των. Ἐννοεῖται ὅτι αὐτὴν τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν ἐκφέρουν μόνον ὅταν πρόκειται περὶ ἑαυτῶν· διότι διὰ τοὺς ἄλλους εἶναι αὐστηρότατοι κριταί.

Χρειάζεται πολὺ μεγάλη ὑπομονὴ διὰ ν' ἀποδείξῃ κανεὶς εἰς ἕνα ἄνθρωπον τυλιγμένον μέσα εἰς τὸ ἔνδυμα τῆς αὐτοδικαιοσύνης, ὅτι εἶναι ἁμαρτωλὸς καὶ ἔχει ἀνάγκην μετανοίας καὶ ἀναγεννήσεως. Ἐν τούτοις, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια: «Ἡ καρδία εἶναι ἀπατηλὴ ὑπὲρ πάντα καὶ σφόδρα διεφθαρμένη» (Ἱερεμ. ιζ'. 9). Συνήθως ὁ ἄνθρωπος ὀνομάζει κακίαν ἢ ἁμαρτίαν πᾶν ὅ,τι ἐκδηλοῦται εἰς πρᾶξιν. Δὲν σκέπτεται ποτὲ ὅτι ὄχι μόνον ἡ πρᾶξις ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ σκέψις καὶ ὁ ἀργὸς λόγος, ὅστις λέγεται εἴτε ἁπλῶς εἴτε εἰς βάρος οἱουδήποτε, ὅτι καὶ αὐτὰ εἶναι ὑπολογίσιμα, προκειμένου περὶ τῶν σχέσεών μας μετὰ τοῦ Θεοῦ. «Οἱ ὀφθαλμοί Σου εἶναι καθαρώτεροι παρὰ ὥστε νὰ βλέπῃς τὰ πονηρὰ καὶ δὲν δύνασαι νὰ ἐπιβλέπῃς εἰς τὴν ἀνομίαν» (Ἀββακοὺμ α'. 13). Τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ἀνέχεται ὁ Θεὸς τὴν ἀνομίαν οὔτε ἐν ἔργῳ οὔτε ἐν λόγῳ οὔτε ἐν διανοίᾳ· διότι «ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας», εἶπεν ὁ Χριστός, «λαλεῖ τὸ στόμα» (Ματθ. ιβ'. 34). Ὑπὸ τοιούτους ὅρους τίς δύναται νὰ σταθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ—ὁ Ἰουδαῖος ἢ ὁ ἐθνικὸς ἢ ὁ εἰδωλολάτρης;

Ὁ Θεὸς ἐξετάζει τὰ ἐλατήρια, τὰ κίνητρα τῆς ζωῆς. Ἐκεῖθεν κρίνει καὶ κατακρίνει τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἄνθρωπον ὡς ἄτομον. Διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ κληρονομικοῦ Χριστιανισμοῦ ἢ κληρονομικῆς ἀρετῆς· διότι τοιοῦτο πρᾶγμα δὲν ὑπάρχει. Συνεπῶς εἴτε τὸ ὁμολογεῖ εἴτε δὲν τὸ ὁμολογεῖ, καὶ ὁ Ἰουδαῖος, ὁ καυχώμενος εἰς τὴν κληρονομικήν του δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ Νόμου, καὶ ὁ Χριστιανός, ὁ καυχώμενος ὅτι ἐγεννήθη Χριστιανός, εἶναι ἀμφότεροι τέκνα ὀργῆς καὶ ἔχουν ἀνάγκην σωτηρίας. Μὲ ἄλλους λόγους, κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἐκ φύσεως τέκνον ὀργῆς καὶ ἐγκεκλεισμένος εἰς τὴν ἀπείθειαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν.

Β. ***Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ τίθεται εἰς ἐνέργειαν, ὅταν ὁ ἄνθρωπος εὑρεθῇ εἰς ἀδιέξοδον καὶ ἀναγνωρίσῃ τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔρριψεν ἡ ἁμαρτία.***

«Ὁ Θεὸς συνέκλεισε τοὺς πάντας εἰς τὴν ἀπείθειαν». Εἶδεν ὅτι ἦσαν ἀπειθεῖς εἰς τὴν φωνήν Του, εἰς τὸ θέλημά Του, ἀποστάται ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης Του—καὶ τοὺς συνέκλεισε—ἔκλεισε μέσα ὅλους μαζὺ—εἰς τὴν ἀπείθειαν, δηλ. εἰς τὴν ἁμαρτίαν· ἀλλ' ἔκαμε τοῦτο διὰ νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς πάντας ***χωρὶς διάκρισιν ἢ προσωποληψίαν.***

Πότε ἐνεργεῖ ὁ Θεός; Εἶναι ἕνα ἐρώτημα σοβαρόν. Βεβαίως ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ πάντοτε· καὶ ὡς εἶπεν ὁ Χριστός, «ὁ Πατήρ μου ἐργάζεται ἕως τώρα καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι»· ἀλλὰ τὸ πότε ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς σημαίνει κυρίως ***τὴν σωτήριον ἐνέργειαν*** τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ ὅταν ἐξαντλοῦνται ὅλα τὰ μέσα, ὅλαι αἱ δυνάμεις καὶ ὅλαι αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἀνθρώπου· τὸ ἀδιέξοδον τοῦ ἀνθρώπου ἀνοίγει τὰς ἐξόδους τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ ἔγεινεν ἕρμαιον τῶν παθῶν του. Ἔρχεται στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν καταθέτει τὰ ὅπλα ἐξηντλημένος καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὑρίσκει πλησίον του μίαν θύραν ἀνοικτήν, ἡ ὁποία τὸν ὁδηγεῖ εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν. Διότι ὁ Θεὸς εἶναι σωτὴρ πάντων τῶν ἀνθρώπων — μάλιστα τῶν πιστῶν — ὡς λέγει ὁ Παῦλος (Α΄. Τιμόθ. δ΄. 10).

Ὁ Ἰουδαϊσμὸς ἀπέτυχεν, ὁ Ἐθνισμὸς ἐξώκειλεν. Ὅλοι ἐλησμόνησαν τὸν Θεὸν καὶ εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν πτέρναν τοῦ Διαβόλου. Τὸ Θεῖον ἔλεος καὶ ἡ ἀγάπη ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν κόλπων τοῦ Πατρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ***ὡς θύρα*** ὁδηγεῖ εἰς τὸν Πατέρα διὰ τῆς πίστεως.

Πόσον ἁπλῆ εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς σωτηρίας! Πόσον εὔκολος καὶ προσιτὴ εἶναι καὶ εἰς τὸν Ἰουδαῖον καὶ εἰς τὸν Ἐθνικόν! Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη χρημάτων διὰ νὰ ἀνευρεθῇ ἡ ὁδὸς αὐτη — ἄλλως ποῖος θὰ ἐσώζετο; Δὲν χρειάζεται σωματικὴ ρώμη ἢ διανοητικὴ ὑπεροχή — ἄλλως μόλις ὀλίγοι θὰ ἐσώζοντο· ἐνῷ σήμερον ἡ θύρα τῆς σωτηρίας εἶναι ἀνοικτὴ καὶ εἰς τὸν μεγάλον καὶ εἰς τὸν μικρόν, εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν πτωχόν. εἰς τὸν εὐφυᾶ καὶ εἰς τὸν κάτοχον τοῦ ἁπλοῦ καὶ κοινοῦ νοῦ, ἀρκεῖ μόνον νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστόν, ὅτι τὸ αἷμα Ἐκείνου ἐξαλείφει πᾶσαν ἁμαρτίαν, ὅτι ἡ χάρις Ἐκείνου τὸν κάμνει τέκνον τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ πνεῦμα Ἐκείνου ἀναγεννᾷ καὶ ἀνακαινίζει τὰ βαθύτερα κίνητρα τῆς ζωῆς καὶ ἀποκαθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν θέσιν του τὴν πραγματικήν, ὡς υἱὸν καὶ συνεργὸν τοῦ Θεοῦ.

Πρέπει νὰ κατέλθωμεν εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς ἀνθρωπίνης καταπτώσεως, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἐν ἡμῖν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Θεός. Αὐτὸς ἐθανάτωσε καὶ Αὐτὸς ζωοποιεῖ. Αὐτὸς ἐκτύπησε καὶ ἐπλήγωσε καὶ Αὐτὸς ἐπέδεσε τὰς πληγὰς καὶ περιέθαλψε τοὺς τραυματισμένους.

Ἀλλὰ ποίους ἐξ ὅλων: Ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν.

Γ΄. ***Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐδεμία κατάκρισις διὰ τὸν ἐλπίζοντα καὶ στηριζόμενον εἰς τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ·***

Ὑπάρχει λόγος φόβου διὰ τὸν ἁμαρτωλόν; Ὄχι, ἐφ᾽ ὅσον ὑπάρχει Πατὴρ τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ὁ Θεός. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἐκδηλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλούς, ἀπεδίωξε τὸν φόβον ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅστις ἅπαξ ἐπίστευσεν.

Ἡ παλαιὰ ἁμαρτία, ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν καρδίαν του ἄλλοτε καὶ ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτησεν ἄλλοτε, δὲν θὰ φερθῇ ἐναντίον του διὰ νὰ τὸν καταισχύνῃ, ἐν ὅσῳ μένει κεκαλυμμένος καὶ ἐνδεδυμένος μὲ τὸ ἔνδυμα τῆς δικαιοσύνης τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον καλύπτει τὰ ράκη του. Ὁ Θεὸς ἔσωσεν, οὐδεὶς κατακρίνει· ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ νὰ ζήσωμεν ἡμεῖς διὰ τῆς πίστεως, καὶ οὐδεὶς πλέον θανατώνει. Μόνον ἡ ἐπιπολαιότης, ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀπιστία μας δύναται νὰ ἐπισύρῃ καθ᾽ ἡμῶν ὅσα ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ἀπεμάκρυνεν ἀφ᾽ ἡμῶν. «Ὁ Θεὸς συνέκλεισε τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, διὰ νὰ ἐλεήσῃ τοὺς πάντας».

Ὁ Θεὸς δεικνύει τὸ ἔλεός Του, ὄχι διὰ νὰ τὸ καταπατήσωμεν. Καταπατοῦντες τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, παύομεν τοῦ νὰ εὑρισκώμεθα εἰς σχέσεις μετ᾽ Αὐτοῦ, παύομεν τοῦ νὰ ἤμεθα υἱοὶ καὶ θυγατέρες Του, διακόπτομεν πᾶσαν σχέσιν, καταστρέφομεν πάντα δεσμὸν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ τέλος ποῖον θὰ ἦναι; Αἰώνιος ὄλεθρος καὶ ἀπώλεια.

Σύ, λοιπόν, Χριστιανέ, ὅστις ἀναγινώσκεις καὶ μελετᾷς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, συγκέντρωσον τὰς σκέψεις σου, προσκολλήθητι εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ θέλημά Του, καλλιέργησον στενὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Σωτῆρός σου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔχε ζῶσαν καὶ διαρκῆ εἰς τὴν καρδίαν σου τὴν βεβαιότητα ἐκείνην, ὅτι ἐνῷ εὑρίσκεσο μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ συγκεκλεισμένος εἰς τὴν ἀπείθειαν καὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, σὲ ἐπρόφθασε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ δύνασαι σήμερον ὄχι μόνον νὰ χαίρῃς διὰ τὴν σωτηρίαν σου, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐργάζησαι διὰ τὴν σωτηρίαν ἄλλων ἁμαρτωλῶν, οἱ ὁποῖοι κάμπτονται καὶ χάνονται ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν των. Στρέψον πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐνέργειάν σου καὶ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ ὁδηγίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐργάζου ἐνόσῳ εἶναι ἡμέρα, διὰ νὰ σωθοῦν πολύτιμοι ψυχαὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ εἴθε ὁ Θεὸς νὰ εὐοδώσῃ τὸ ἔργον σου ὑπὲρ αὐτῶν!

† Π. Γ. Λογγινίδης.

ΠΙΣΤΟΤΗΣ

«Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς». (Ἀποκάλ. β΄ 10).

Καθὼς οἱ ἄνθρωποι διαφέρουν κατὰ τὰς ἰδιοφυΐας καὶ τὰ τάλαντα, οὕτω διαφέρουν καὶ κατὰ τὴν ἀποστολήν. Ὅλοι δὲν εἶναι προικισμένοι νὰ κατωρθώσουν μεγάλα ἔργα εἰς τὸν κόσμον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς δὲν θὰ ζητήσῃ ἀπὸ

ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἰδίους καρποὺς ἢ τὰς ἰδίας ἐπιτυχίας· ἀπὸ ὅλους ὅμως θὰ ζητήσῃ ***πιστότητα.*** Μερικοὶ ἀνησυχοῦν διότι δὲν κατορθώνουν μεγάλα πράγματα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Ἡ ἀνησυχία αὐτη εἶναι βεβαίως εὐγενής, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπαραίτητος. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρέπει πάντοτε καὶ ***κυρίως*** νὰ μᾶς ἀνησυχῇ, εἶναι τὸ ζήτημα ἐὰν ἐργαζώμεθα μὲ εἰλικρίνειαν, μὲ ἀκρίβειαν, μὲ πιστότητα· ἐὰν ἱστάμεθα σταθερῶς εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς ἔταξεν ὁ Κύριος. Ὁ κόσμος ἐκθειάζει καὶ χειροκροτεῖ τὰς ***ἐπιτυχίας,*** ὁ Θεὸς ὅμως ἐπαινεῖ καὶ ἀμείβει τὴν ***πιστότητα.***

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κάμνουν διάκρισιν μεταξὺ καθηκόντων· μερικὰ ἐξ αὐτῶν θεωροῦν μεγάλα καὶ σοβαρά, καὶ προσπαθοῦν νὰ ἦναι πιστοὶ εἰς αὐτά· ἄλλα τὰ θεωροῦν ἐπουσιώδη καὶ δευτερεύοντα, δι᾽ ὃ καὶ τὰ παραμελοῦν. Ἤ, εἴς τινας μέν περιστάσεις νομίζουν ὅτι ὀφείλουν νὰ ἦναι πιστοί, ἐνῷ εἰς ἄλλας δὲν πειράζει ἐὰν παρεκκλίνουν ὀλίγον. Διὰ τοῦτο παρατηρεῖται πολλάκις μεγάλη διαφορὰ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἰδίου ἀνθρώπου. Τὴν στάσιν τῶν τοιούτων ἀνθρώπων δὲν κανονίζει ὁ Θεὸς καὶ τὸ καθῆκον, ἀλλ᾽ αἱ περιστάσεις, τὰ πρόσωπα, ὁ χρόνος κ.τ.λ.

Ἀλλ᾽ αὐτὸ δὲν λέγεται πιστότης. Ἡ ἀληθὴς πιστότης δὲν κάμνει διακρίσεις· ὑπάρχει εἰς ὅλας τὰς πράξεις καὶ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, ὅπως τὸ αἷμα κυκλοφορεῖ εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος καὶ δίδει εἰς αὐτὰ ζωήν. Τὸ καθῆκον εἶναι ἀναλλοίωτον ὅπως ὁ Θεός, ἡμεῖς δὲ εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ, καὶ πρέπει νὰ ἤμεθα ὅμοιοι πρὸς Αὐτόν.

Δύναται νὰ λεχθῇ ἀσφαλῶς ὅτι ἡ ἀληθὴς πιστότης εἶναι πλέον καταφανὴς εἰς τὰ μικρὰ καθήκοντα καὶ ἔργα, παρὰ εἰς τὰ μεγάλα. Εἰς τὰ μεγάλα ἔργα ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς ὠθοῦν, καὶ ὄχι ἡ πιστότης μόνον—ἡ ἐπιδοκιμασία ἢ ἡ ἀποδοκιμασία τῶν ἀνθρώπων, συμφέροντα πολλαπλᾶ, κτλ. Ὅταν ὅμως ἤμεθα πιστοὶ εἰς τὰ μικρά μας καθήκοντα καὶ ἔργα, εἰς τὰ ὁποῖα κανεὶς δὲν προσέχει, εἶναι φανερὸν ὅτι τοῦτο ὡς μόνον λόγον ἔχει τὴν πιστότητα. Εἰς πολλὰς περιστάσεις ἡ καλὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς καιροσκοπίαν, ἰδιοτέλειαν, ὑπολογισμούς, καὶ ὄχι εἰς πιστότητα. Ἡ ἀληθὴς πιστότης φαίνεται ὄχι εἰς μεμονωμένας τινὰς πράξεις, ἀλλ᾽ εἰς τὰ ἔργα καὶ εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ***καθημερινῆς ζωῆς.***

Ἡ πιστότης εἶναι δυσκολωτέρα εἰς τὰ μικρὰ καθήκοντα καὶ ἔργα, παρὰ εἰς τὰ μεγάλα. Εἰς καιρὸν ἐνθουσιασμοῦ ἢ εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ κατωρθώσῃ μεγάλα πράγματα, τὰ ὁποῖα κάμνουν ἐντύπωσιν εἰς τὸν κόσμον. Δὲν εἶναι ὅμως τόσον εὔκολον νὰ ζῇ κανεὶς ***πάντοτε*** Χριστιανικὴν ζωήν. Τί δὲ εἶναι ἡ Χριστιανικὴ ζωή; Ἅλυσις μικρῶν καθηκόντων, μικρῶν ὑποχρεώσεων, μικρῶν θυσιῶν, μικρῶν προσπαθειῶν, μικρῶν ἀγώνων. Μικραὶ πράξεις καλωσύνης, ἀγαθότητος, ὑπομονῆς, καρτερείας, εὐσεβείας—αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν Χριστιανικὴν ζωήν. Ὅπως τὸν ὡραῖον λειμῶνα δὲν ἀποτελοῦν τὰ σποραδικὰ μεγάλα δένδρα, ἀλλὰ τὰ ἀπειροπληθῆ μικρὰ ἄνθη καὶ χόρτα. Μεγάλα ἔργα οὔτε ὅλοι οὔτε πάντοτε καλούμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν, ὅλοι ὅμως ἐκλήθημεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ζῶμεν ***πάντοτε*** Χριστιανικὴν ζωήν.

Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕτοιμος διὰ τὰ μικρά, εἶναι περισσότερον ἕτοιμος καὶ παρεσκευασμένος διὰ τὰ μεγάλα καθήκοντα καὶ ἔργα, ὅταν παρουσιασθῇ περίστασις καὶ δι' αὐτά. Ὅστις δὲν εἶναι συνειθισμένος εἰς τὰ μικρά, εἶναι δυσκολώτερον νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὰ μεγάλα. Ἡ Χριστιανικὴ ἀρετὴ εἶναι μία ἕξις εὐγενῶν φρονημάτων, ἐπιθυμιῶν, διαθέσεων καὶ ἔργων. Ἀποκτᾶται δὲ ἡ ἕξις αὕτη διὰ συνεχοῦς ἀσκήσεως. Κανεὶς δὲν γίνεται ἐνάρετος, γενναῖος, ἡρωϊκὸς εἰς μίαν ἡμέραν, ὅπως ἐπίσης κανεὶς δὲν γίνεται ἀλκοολικὸς ἢ κακοῦργος εἰς μίαν ἡμέραν.

Ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἕτοιμοι διὰ μεγάλα ἔργα, διότι ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τὰ μικρά. Ὁ Χριστὸς ἔδωκε τὴν προσήκουσαν ἔμφασιν εἰς τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὅταν εἶπε τοὺς ἀξιομνημονεύτους ἐκείνους λόγους: «Ὁ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ πιστός, καὶ ἐν τῷ πολλῷ πιστός· καὶ ὁ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν τῷ πολλῷ ἄδικός ἐστι» (Λουκ. ις'. 10).

Βοστώνη. *Χ. Γ. Τόκας.*

Η ΥΠΟΔΟΧΗ

«Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις». (Ματθ κα' 9).

Τρεῖς δρόμοι ὁδηγοῦν ἀπὸ Βηθανίας εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ μέσου τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ὁ εἷς διέρχεται ἀπὸ τὸ κεντρικὸν βόρειον μέρος, ὁ δεύτερος ἀνέρχεται εἰς τὴν κορυφὴν καὶ διασχίζει τὸ πλάγιον μέρος ὅπου τὸ σημερινὸν χωρίον Ἔτ Τούρ, καὶ ὁ τρίτος δρόμος, ὁ καὶ κυριώτερος, ὁδηγεῖ διὰ τῶν νοτίων πλαγιῶν τοῦ ὄρους, κατέναντι τοῦ λόφου ὅπου κεῖνται τὰ ἐρείπια τοῦ οἴκου τοῦ Καϊάφα καὶ ὅπου ὑπάρχει, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ τάφος τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα. Ὁ τρίτος αὐτὸς δρόμος, εὐρυχωρότερος τῶν ἄλλων καὶ εὐκολώτερος, ἐπροτιμήθη ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ὅταν οὗτος ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν Βηθανίαν διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν Του.

Ἡ συνοδία διέρχεται κάτω ἀπὸ μακρὰν σειρὰν φοινικοδένδρων τῆς Βηθανίας καὶ προσεγγίζει εἰς τὸ χωρίον Βηθφαγῆ, τὸ ὁποῖον σημαίνει «οἶκος τῶν σύκων». Ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐξαποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν Του νὰ φέρουν πρὸς Αὐτὸν πωλάριον. Δίδει πρὸς αὐτοὺς ὁδηγίας λεπτομερεῖς ποῦ καὶ πῶς θὰ τὸ εὕρουν καὶ παραγγέλλει πρὸς αὐτοὺς νὰ ἐξηγήσουν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ὅτι «ὁ Κύριος ἔχει χρείαν αὐτοῦ», ἐκ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸν Κύριον. Ἡ παραγγελία ἐξετελέσθη. Οἱ μαθηταὶ εὗρον τὰ πάντα καθὼς εἶπεν ὁ Διδάσκαλος. Ὁ ἰδιοκτήτης οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔφερε, τὸ ταπεινὸν ζῷον προσάγεται, ὁ Ἰησοῦς κάθηται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἡ πορεία ἀρχίζει. Οἱ μαθηταὶ ἀκολουθοῦν χαίροντες. Καθὼς προχωροῦν, εἰς τὸ πλῆθος ποῦ τὸν συνοδεύει ἤδη ἀπὸ Βηθανίας προστίθενται ὁλοὲν καὶ νέαι ὁμάδες. Ἄλλοι ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, διότι ἤκουσαν τὸν ἐρχω-

μὸν τοῦ «προφήτου», καὶ σπεύδουν νὰ τὸν συναντήσουν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὰ γύρω χωρία τῆς Ἰουδαίας. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ πλήθους ἐκσπᾷ αὐθόρμητος. Ἄλλοι προπορεύονται, ἀκολουθοῦν ἄλλοι, χαρμόσυνοι κραυγαὶ δονοῦν τὴν ἀτμόσφαιραν «σῶσον, σῶσον, δέομαι», «ὡσαννά, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου», ἐνῷ κλάδοι φοινίκων κόπτονται, σείονται εἰς τὸν ἀέρα καὶ ρίπτονται κατὰ γῆς.

Μέχρις αὐτῆς τῆς ἡμέρας ὁ Ἰησοῦς εἶχε καταβάλει κάθε προσπάθειαν νὰ ἐμποδίσῃ πᾶσαν ἐκδήλωσιν τοῦ λαοῦ ὑπὲρ Αὐτοῦ. Ὅταν ἐζήτησαν νὰ κάμουν Αὐτὸν βασιλέα, ἔφυγεν ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν (Ἰωάν. Ϛ΄. 15). Ὅταν προέβαινον εἰς ἐκδηλώσεις μαρτυρούσας ἐνθουσιασμόν, Ἐκεῖνος ἀνέκοπτε τὸν ὄχλον λέγων: «Ἐάν τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἄς ἀπαρνηθῇ ἑαυτόν, καὶ ἄς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἄς μὲ ἀκολουθῇ» (Μάρκ. η΄. 34). Καὶ ὅταν ἐνήργει θαύματα, παρήγγελλεν εἰς πλείστους τῶν εὐεργετηθέντων νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς μηδένα τὸ γενόμενον. Ἀλλὰ τώρα, κατὰ τὴν εἴσοδόν Του εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀφίνει νὰ ἐκδηλωθοῦν ἐλευθέρως τὰ πρὸς Αὐτὸν αἰσθήματα τοῦ λαοῦ καὶ φαίνεται ὅτι εὐχαρίστως δέχεται τὴν τιμήν, ἡ ὁποία γίνεται εἰς Αὐτόν. Τίς ἡ ἀνάγκη νὰ λαμβάνῃ πλέον προφυλάξεις καὶ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἀπόδοσιν βασιλικῶν τιμῶν εἰς Αὐτόν; Γνωρίζει τί τὸν ἀναμένει εἰς Ἱερουσαλήμ. Γνωρίζει ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα νὰ δώσῃ τὸν ἑαυτόν Του προσφορὰν ὑπὲρ ἁμαρτίας. Γνωρίζει ὅτι Αὐτὸς ***εἶναι*** τὸ Θῦμα. Ἡ στιγμὴ τῆς μοναδικῆς προσφορᾶς τοῦ Ἀρνίου πλησιάζει. Ψευδὴς πορφύρα θὰ τεθῇ ἐπ᾿ Αὐτοῦ καὶ ἐμπαικτικὸν σκῆπτρον θὰ Τοῦ δοθῇ—τὸ γνωρίζει. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως γνωρίζει ὅτι διὰ τοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖον μέλλει νὰ ὑποστῇ εἰς Ἱερουσαλήμ, θὰ λάβῃ τὸ σκῆπτρον τοῦ αἰωνίου βασιλικοῦ θρόνου Του, διὰ νὰ βασιλεύῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν ὑπηκόων Του εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Πόσον ταπεινὴ καὶ αὐθόρμητος εἶναι ἡ ὑποδοχὴ αὐτη, τῆς ὁποίας τυγχάνει ὁ Οὐράνιος Βασιλεύς! Ὅταν ὁ Ξέρξης διέβαινε τὸν Ἑλλήσποντον ἐρχόμενος νὰ ἐπιχειρήσῃ κατάκτησιν τῆς Ἑλλάδος, μία ἀνθρωποθάλασσα τὸν προέπεμψε, μία ἀμέτρητος στρατιὰ συνηγμένη ἀπὸ τῶν Ἰνδιῶν μέχρι τοῦ Λιβάνου καὶ ὡπλισμένη μὲ ξίφη καὶ σπάθας, μὲ θώρακας καὶ περικεφαλαίας χαλκίνας, μὲ διακοσμήσεις χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Ἀλλὰ πόση ἀντίθεσις εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ οὐρανίου Βασιλέως ἀπὸ τὰς θριαμβευτικὰς συνοδίας τῶν ἰσχυρῶν ἐπιγείων βασιλέων. Τώρα ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἰσέρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ κατακτήσῃ ψυχὰς ἀθανάτους διὰ τοῦ πολυτίμου Αὐτοῦ αἵματος, δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἅρματα μεγαλοπρεπῆ. Δὲν παρατάσσονται πρὸ Αὐτοῦ ξίφη. Ὀλίγοι κλάδοι φοινικοδένδρων καὶ αἱ ἀφελεῖς τοῦ πλήθους κραυγαὶ «Ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου!»

Τὰ φοινικόδενδρα ἦσαν ἔμβλημα δυνάμεως καὶ ὡραιότητος καὶ οἱ κλάδοι των σύμβολα χαρᾶς. Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην εἰς τὸ Λευϊτικὸν (κγ΄. 40) βλέπομεν ὅτι ὁ Θεός, ὅταν διέτασσε τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας, εἶπε μεταξὺ ἄλλων εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας: «Θέλετε λάβει κλάδους φοινίκων.... καὶ θέλετε εὐφρανθῇ ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σας ἑπτὰ ἡμέρας». Κάθε ἡμέραν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας οἱ Ἰσραηλῖται ἔκοπτον τοὺς κλάδους τῶν

φοινίκων καὶ περιήρχοντο τὸ θυσιαστήριον σείοντες ὑπεράνω τοῦ θυσιαστηρίου τοὺς κλάδους, ψάλλοντες τὸν μέγαν ψαλμὸν Χαλέλ. Εἰς τὸ βιβλίον τῶν Μακκαβαίων ἀναφέρεται ὅτι ὁ Σίμων ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν «μετὰ δοξολογίας καὶ βαΐων, μετὰ κυμβάλων καὶ ὕμνων» (*).

Προσέξατε τοὺς προφητικοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ἐκπληροῦνται εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν τῆς ζωῆς τοῦ Σωτῆρος. «Εἴπατε πρὸς τὴν θυγατέρα Σιών, Ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται πρὸς σὲ πραΰς καὶ καθήμενος ἐπὶ ὄνου καὶ πώλου υἱοῦ ὑποζυγίου». «Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών! Χαῖρε σφόδρα· ἀλάλαζε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ» (Ζαχαρ. θ'. 9). Ὥστε ἡ ὑποδοχὴ ἦτο μὲν αὐθόρμητος, ὄχι ὅμως τυχαία. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐδοξάσθη, τότε οἱ μαθηταὶ ἐνεθυμήθησαν ὅτι ταῦτα ἦσαν γεγραμμένα δι' Αὐτὸν καὶ ταῦτα ἔκαμον εἰς Αὐτόν (Ἰωάν. ιβ'. 16.)

Πόσον εὐγνώμονες εἴμεθα εἰς τὸν Θεόν, ὅτι ἡ προφητικὴ αὐτὴ φωνὴ προπορεύεται τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Κυρίου! Πόσον μᾶς παρηγορεῖ ὁ λόγος τῆς ἀγάπης Του, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν ἄλλην πνευματικὴν Σιών, τὰς ψυχὰς τῶν λελυτρωμένων καὶ ἀναγεγεννημένον τέκνων Του! Εἶναι λόγος, ὅστις διαλύει τὴν ὁμίχλην καὶ σκορπίζει τοὺς φόβους. Εἶναι ἄγγελμα ποῦ φέρει χαρὰν ἀνεκλάλητον εἰς τὴν ψυχήν. Μὴ φοβοῦ! Χαῖρε σφόδρα! Οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ περίστασίς σου. Ὅσον ἐπαχθὴς καὶ ἄν ἦναι ἡ δουλεία σου. Ψυχή, ἐγέρθητι! Ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται. Ἔρχεται νὰ σὲ ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας. Ἔρχεται νὰ πληρώσῃ τὰ λύτρα τῆς ἀπελευθερώσεώς σου. Ἔρχεται νὰ σχίσῃ τὸ ἐναντίον σου χειρόγραφον. Ἔρχεται νὰ δεχθῇ ἀντὶ σοῦ τὴν καταδίκην. Ἔρχεται νὰ κρημνίσῃ τὸ μεσότειχον τοῦ φραγμοῦ, ὅπερ σὲ χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεόν. Ψάλλε μὲ χαράν. Μὴ φοβοῦ. Χαῖρε σφόδρα! Καὶ πόσον μεγαλητέρα εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ πιστοῦ, ὅταν γνωρίζῃ ὅτι ὁ ἴδιος ταπεινὸς Βασιλεὺς θὰ ἔλθῃ διὰ δευτέραν φορὰν ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ πολλῇ, διὰ νὰ θέσῃ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.... Ὅταν αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θὰ σαλεύωνται καὶ αἱ μυριάδες τῶν σεσωσμένων μὲ τὰς λευκὰς στολὰς καὶ τοὺς φοίνικας εἰς τὰς χεῖρας θὰ ψάλλουν πρὸς δόξαν Του!

Ἂς προσέξωμεν μόνον μήπως ἡ χαρὰ καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς δὲν πηγάζουν ἀπὸ τὸ βάθος τῶν καρδιῶν μας. Οἱ ὄχλοι, προπορευόμενοι καὶ ἀκολουθοῦντες τὸν Χριστόν, μέγιστον μέρος ἐξ αὐτῶν δὲν ἔβλεπον παρὰ μόνον τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα.

Ἦτο καιρὸς ἑορτῆς καὶ γενικῆς εὐφροσύνης. Προθύμως ἔσπευσαν νὰ λάβουν μέρος· τὸν εἶδον καθήμενον ἐπὶ τοῦ πώλου καὶ περιστοιχιζόμενον ἀπὸ θερμοὺς ὀπαδοὺς καὶ τὸν ἐπευφήμησαν ὡς τὸν ἐρχόμενον Μεσσίαν. Παρετήρησαν τὰ ἐξωτερικὰ σύμβολα τῆς Μεσσιανικῆς του προσωπικότητος. Ἀλλ' ὅταν εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ παρεδόθη ὡς ἀρνίον χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα Αὐτοῦ καὶ νὰ προβάλῃ τὴν δύναμιν Αὐτοῦ πρὸς ἀντίστασιν, ἤλλαξαν γνώμην καὶ ἀντὶ τῶν

(*) Μακκαβ. Α'. κεφ. ιγ' 51: «Μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς».

χαρμοσύνων καὶ ἐπευφημιστικῶν ὡσαννά, τὰ ἴδια χείλη τοῦ οὐτοῦ ὄχλου ἐφώναζον ἀγρίως «Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν!».

Ὁ Χριστὸς δὲν ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς, οἵτινες ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὸν ὑποδεχθῶμεν ὡς Βασιλέα εἰς τὴν ψυχήν μας, ἐκδηλώσεις ἁπλῶς ἐνθουσιασμοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐπιπολαίου. Δὲν ζητεῖ κραυγὰς καὶ ζητωκραυγὰς φανατικῶν ὀπαδῶν. Ζητεῖ καρδίας μὲ συναίσθησιν βαθεῖαν. Ζητεῖ ψυχάς, αἱ ὁποῖαι θὰ σταθοῦν παρὰ τὸ πλευρόν Του ὄχι μόνον κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θριάμβου ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ διωγμοῦ. Ζητεῖ ἄνδρας καὶ γυναῖκας ποῦ θὰ δοξάσουν τὸ ὄνομά Του ὡς Βασιλέως οὐχὶ μόνον κατὰ τὰς ὥρας τῆς χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς θλίψεως. Εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν;

Μέγα μέρος τῶν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἐκδηλώσεών μας εἶναι τύπος νεκρός. Τὰ χείλη μας τὸν ὁμολογοῦν ὡς Βασιλέα, ἐνῷ ἡ καρδία μας φωνάζει «σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν». Ἡ ὁμολογία μας εἶναι ὁμολογία πιστῶν, ἀλλ' ἡ ζωή μας, ἀλλοίμονον, εἶναι ζωὴ προδοτῶν καὶ σταυρωτῶν Του.

Ἀγαπητοί, ὁ καλὸς ζωγράφος δὲν ὑπολογίζει εἰς τὸν θαυμασμὸν τῶν πολλῶν ἐπισκεπτῶν τῆς ἐκθέσεώς του. Ἀναμένει τὸ ἠσκημένον μάτι ἑνὸς ἄλλου καλοῦ καὶ ἀνεγνωρισμένου ζωγράφου καὶ ἀπὸ ἐκείνου τὸν ἔπαινον περιμένει ἱκανοποίησιν. Ὁ μέγας μουσικὸς δὲν ἐνδιαφέρεται τόσον διὰ τὰ χειροκροτήματα τοῦ πολλοῦ κόσμου. Τὸν ἀφίνουν ἀδιάφορον. Ζητεῖ ὅμως νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὸν ἔπαινον ἀπὸ ἄλλον καλλιτέχνην, ὅστις εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν τέχνην του. Ἔτσι ὁ Χριστὸς ἀδιαφορεῖ διὰ τὰς ἐπευφημίας μας. Ζητεῖ νὰ τὸν τιμήσωμεν δεχόμενοι τὸ πνεῦμά Του, ὑποτασσόμενοι εἰς τὸ θέλημά Του, ἀνοίγοντες τὰς καρδίας μας καὶ ὑποδεχόμενοι Αὐτὸν ὡς Λυτρωτὴν καὶ Βασιλέας

Καθὼς τὸν παρακολουθοῦμεν, νοερῶς, εἰσερχόμενον εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ προσφέρῃ Ἑαυτὸν προσφορὰν καὶ θυσίαν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν μας, οὕτω πως ἂς τὸν τιμήσωμεν. Καὶ μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἂς ἀφήσωμεν τὰς καρδίας μας νὰ δονηθοῦν ἀπὸ τὸ ἄγγελμα τῆς εἰσόδου Του: «Χαῖρε σφόδρα· ἰδοὺ ὁ Βασιλεύ σου ἔρχεται!»

Μ. Κυριακάκης.

ΠΡΙΣΚΙΛΛΑ ΚΑΙ ΑΚΥΛΑΣ

Ἡ μελέτη τῶν χαρακτήρων, τοὺς ὁποίους παρουσιάζει ἡ Ἁγία Γραφή, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἡ περιγραφὴ τούτων ἦναι σύντομος, παρέχει πάντοτε πλουσίαν πνευματικὴν τροφὴν καὶ διδασκαλίαν εἰς τοὺς μετ' εὐλαβείας ἐρευνῶντας τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Εἰς τοὺς χαρακτῆρας τούτους εὑρίσκει τις εἴτε τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν Χριστιανικῶν ἀληθειῶν, εἴτε τὰς συνεπείας τῆς παρακοῆς καὶ ἀποστασίας, ἀναλόγως τῆς στάσεως τὴν ὁποίαν ἐτήρησαν αἱ ἀπὸ τῶν σελίδων τῆς θείας Ἀποκαλύψεως προβαλλόμεναι ἑκάστοτε φυσιογνωμίαι. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ηὐδόκησε τοιουτοτρόπως νὰ καταστήσῃ μᾶλλον καταληπτὰς τὰς Γραφικὰς ἀληθείας, ἐφαρμοζομένας εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν πεῖραν ἄλλων ἀνθρώπων, εἰς

τρόπον ὥστε νὰ δυνάμεθα ἡμεῖς σήμερον νὰ βαδίζωμεν ἐπὶ κεχαραγμένης πνευματικῆς ὁδοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν διακρίνομεν τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεως ἄλλων πιστῶν τοῦ Κυρίου—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾷ εὐκολωτέραν τὴν Χριστιανικήν μας ὁδοιπορίαν καὶ μᾶς ἐνθαρρύνει εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς εἰς Αὐτὸν πίστεως.

Τοιούτους χαρακτῆρας ἐξόχου πολυτιμότητος συναντῶμεν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Πρισκίλλης καὶ τοῦ Ἀκύλα, δύο δεδοκιμασμένων πιστῶν τοῦ Κυρίου, τῶν ὁποίων ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς παρουσιάζει ἀναγλύφους τὰς μορφὰς τῆς πνευματικῆς ζωῆς, διὰ μέσου τῶν ὀλίγων λέξεων, τὰς ὁποίας ἀφιέρωσεν εἰς τὰς ἱερὰς σελίδας του δι᾽ αὐτούς.

Διὰ τὴν Πρίσκιλλαν καὶ τὸν Ἀκύλαν γίνεται μνεία ἑξάκις εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τρὶς μὲν ἐν τῇ ἐξιστορήσει τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, τρὶς δὲ εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Πρὸς Κορινθίους Α΄, πρὸς Ρωμαίους καὶ πρὸς Τιμόθεον Β΄.

Τὰ σχετικὰ ἐδάφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1) Πράξ. ιη΄. 2, ἡ συνάντησις τοῦ Παύλου ἐν Κορίνθῳ μὲ τὸ ἄρτι ἀφιχθὲν ἐξ Ἰταλίας ζεῦγος.

2) Πράξ. ιη΄. 18, ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Ἀκύλας ἀνεχώρησαν μετὰ τοῦ Παύλου ἐκ Κορίνθου εἰς Ἔφεσον.

3) Πράξ. ιη΄. 26, οἱ πιστοὶ οὗτοι δοῦλοι τοῦ Κυρίου καθοδηγοῦν τὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας καταφθάσαντα εἰς Ἔφεσον Ἀπολλὼ καὶ ἐκθέτουν εἰς αὐτὸν ἀκριβέστερον τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ.

4) Α΄. Κορινθ. ις΄. 19, εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς τοῦ Παύλου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κορινθίων συμμετέχουν καὶ ὁ Ἀκύλας μετὰ τῆς Πρισκίλλης καὶ τῆς κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίας.

5) Ρωμ. ις΄. 3, οὗτοι εὑρίσκονται πάλιν εἰς Ρώμην καὶ ἀπευθύνει πρὸς αὐτοὺς ὁ Παῦλος ἐκ Κορίνθου ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πλήρη στοργῆς διὰ τὴν αὐτοθυσίαν των ὑπὲρ αὐτοῦ.

6) Β΄. Τιμοθ. δ΄, 19, ὁ Παῦλος ἀποστέλλει πρὸς αὐτούς, εὑρισκομένους ἐν Ἐφέσῳ, τὸν τελευταῖον χαιρετισμόν, παλλόμενον ἀπὸ τρυφερὰν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν.

Διὰ μέσου τῶν ὀλίγων καὶ συντόμων τούτων πληροφοριῶν, ἃς ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ παρέχει περὶ τοῦ πιστοῦ τούτου ζεύγους, δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν διαλάμποντας χαρακτῆρας ἐξόχου πνευματικοῦ κάλλους, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ φωτεινότεροι θὰ ἀποτελέσουν τὸ θέμα τῆς παρούσης μελέτης μας.

Α. *Ὁ ἀδιάρρηκτος καὶ πνευματικὸς συζυγικὸς δεσμός.*

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἱερᾶς ἑνότητος, ἥτις ὑπῆρχε μεταξὺ τῆς Πρισκίλλης καὶ τοῦ Ἀκύλα, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ εἰς τὰς ἓξ περιπτώσεις, τὰς ὁποίας ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα ἀμφοτέρων, τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Περισσότερον δὲ χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι τρεῖς μὲν φορὰς προηγεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Ἀκύλα, τρεῖς φορὰς δὲ τὸ ὄνομα τῆς Πρισκίλλης. Τοιαύτη τακτικὴ δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλ᾽ ἀποτελεῖ ἐνδεικτικὸν τῆς μεγάλης ἑνότητος καὶ ὁμοφροσύνης

τῶν δύο τούτων συζύγων, ἀκόμη δὲ καὶ τῆς ἰσοτιμίας των. Ὁ τρόπος, καθ᾽ ὃν ὁμιλεῖ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ περὶ τούτων, μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα ἀπετέλουν μίαν ἀληθῆ εἰκόνα ἐπὶ τῆς γῆς τῶν σχέσεων μεταξὺ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων διερμηνεύς ἐκλήθη νὰ ἦναι κατὰ Θείαν συγκατάβασιν ὁ δεσμὸς ἑκάστου Χριστιανικοῦ ζεύγους (Ἐφεσ. ε΄. 25—28).

Δεχόμενοι τὸν Παῦλον ἐν Κορίνθῳ, ἀναχωροῦντες μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Ἔφεσον καὶ καθοδηγοῦντες τὸν Ἀπολλὼ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ, ἐξεδήλωσαν μίαν ζηλευτὴν ταὐτότητα ἀντιλήψεων καὶ διαθέσεων, αἵτινες πρόκεινται φωτεινὸν παράδειγμα πρὸς μίμησιν διὰ κάθε Χριστιανικὸν ζεῦγος τῆς σήμερον. Ἦσαν σύμφωνοι εἰς τὰς ἐνεργείας των καὶ ἡ συμφωνία αὕτη ἐξεδηλοῦτο εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ὁμιλοῦν καὶ περὶ ἄλλου τινος ζεύγους παρουσιάζοντος ἐπίσης συμφωνίαν εἰς τὰς ἐνεργείας του, τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας (ε΄. 1—10). Καὶ αὐτοὶ εἶχον συμφωνήσει, ἀλλ᾽ ἡ συμφωνία των ἐστρέφετο εἰς τὸ νὰ πειράζουν τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου. Πόσον θλιβερὰ ἀληθῶς εἰκὼν μιᾶς οἰκτρᾶς συμφωνίας, ἡ ὁποία ἐπέφερε τὴν ἄμεσον καταστροφὴν τοῦ ζεύγους τούτου! Καὶ πόσα ζεύγη Χριστιανῶν συζύγων δὲν παρουσιάζουν δυστυχῶς σήμερον τὴν αὐτὴν εἰκόνα. Συμφωνοῦν πληρέστερον νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ θέατρον καὶ εἰς τὰ κέντρα τῶν τέρψεων παρὰ νὰ προχωρήσουν ἡνωμένοι εἰς τὴν ὡραίαν καὶ εὐγενῆ ὁδὸν τῆς Χριστιανικῆς καὶ ἀφιερωμένης εἰς τὸν Κύριον ζωῆς. Συμφωνοῦν σιωπηρῶς νὰ παραμελήσουν τὴν οἰκογενειακὴν λατρείαν καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων των, διὰ νὰ εὐνοήσουν περισσότερον μίαν ἄλλην συμφωνίαν πιστῆς συμμορφώσεως εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ σημερινοῦ διεφθαρμένου αἰῶνος.

Ἀπέναντι τοιούτων τάσεων καὶ ὀλεθρίων συμφωνιῶν, ἐγείρονται αἱ φωτειναὶ φυσιογνωμίαι τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης διὰ νὰ δείξουν εἰς τὰ Χριστιανικὰ ζεύγη ποία εἶναι ἡ ὁδὸς τοῦ καθήκοντος, καὶ πρὸς ποίας κατευθύνσεις πρέπει νὰ ἐκδηλώνουν τὰς συμφωνίας των. Ἡ Γραφὴ ἐρωτᾷ: «Δύνανται δύο νὰ περιπατήσωσιν ὁμοῦ, ἐὰν δὲν ἦναι σύμφωνοι;» (Ἀμὼς γ΄. 3). Ἡ ἀπάντησις δίδεται ἀφ᾽ ἑαυτῆς. Ἡ συμφωνία εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσῃ ἡ κοινὴ ὁδοιπορία εἰς εὐλογητὸν τέρμα, ἡ συμφωνία πρέπει νὰ ἀκολουθῇ τὰ ἴχνη τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης, οὐδέποτε ἐκεῖνα τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας.

Ὁ Χριστὸς ἔχει ἀνάγκην ὄχι μόνον μεμονωμένων ἀτόμων ἀφιερωμένων εἰς Αὐτόν, ἀλλὰ καὶ Χριστιανικῶν ἀνδρογύνων καὶ (κατ᾽ ἐπέκτασιν τούτων) Χριστιανικῶν οἰκογενειῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων νὰ καλλιεργῆται ἡ εὐσέβεια ἐκδηλουμένη μὲ πνεῦμα σύμφωνον, μὲ ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν, μὲ ἀναγνώρισιν ἰσοτιμίας καὶ μὲ ἀγάπην πηγάζουσαν ἀπὸ μίαν βαθεῖαν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

Β. *Τὸ μεταδοτικὸν τῆς ἀληθείας.*

Τὸν χαρακτῆρα τοῦτον ἐξεδήλωσαν ὁ Ἀκύλας μετὰ τῆς συζύγου του, ὅτε ἐν Ἐφέσῳ παρέλαβον τὸν Ἀπολλὼ καὶ ἐξέθεσαν εἰς αὐτὸν ἀκριβέστερον τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. Τοιαύτη πολιτεία εἶναι ἡ φυσικὴ συνέπεια τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ τοῦ συμφώνου πνεύματος. Ἡ Γραφὴ λέγει περὶ ἀμφο-

τέρων τῶν συζύγων ὅτι **παρέλαβον** καὶ **ἐξέθεσαν.** Δὲν περιωρίσθη εἰς τὸ καθῆκον τοῦτο μόνον ὁ Ἀκύλας, ἀλλὰ συνέβαλε καὶ ἡ Πρίσκιλλα. Τοῦτο ἐπιτρέπει νὰ διακρίνωμεν εὐκρινέστερον ποῖον πνεῦμα ἐβασίλευεν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν τούτων δούλων τοῦ Θεοῦ. Αἱ ψυχαί των ἐφλέγοντο ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ νὰ μεταδώσουν τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας καὶ ἐπεμελοῦντο νὰ ὁδηγήσουν ἀκριβέστερον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐκείνους, οἵτινες δὲν εὑρίσκοντο ἀκριβῶς ἐπ' αὐτῆς ἢ εἶχον ἐσφαλμένας περὶ αὐτῆς ἀντιλήψεις. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἐξεχείλιζεν εἰς Χριστιανικὴν δρᾶσιν. Δὲν ἠρκοῦντο εἰς τὴν ὡραίαν κατὰ πάντα οἰκογενειακὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ἑνότητα, ἀλλ' ἐξετείνοντο πέραν τῆς εὐτυχοῦς ἑστίας των, πρὸς τὸ περιβάλλον των, τὸ ὁποῖον ἐπεθύμουν καὶ ἐπεδίωκον νὰ καταστήσουν εὐτυχὲς ὅσον καὶ τὸ οἰκογενειακόν των τοιοῦτο. Ἂν εἶχον τόσην εὐλογίαν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας των, ἀνεγνώριζον ὅτι αὕτη ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μετ' Αὐτοῦ κοινωνίας των, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ κρατήσουν δι' ἑαυτούς. Πολλὰ ζεύγη τῆς σήμερον ζοῦν μίαν Χριστιανικὴν ζωήν· ἀλλὰ τὴν ζωὴν αὐτὴν τὴν θέλουν περιωρισμένην ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων τῆς κατοικίας των. Ἡ καρδία των δὲν πάλλει ἀπὸ τὸν πόθον τῆς μεταδόσεως τῆς Χριστιανικῆς χαρᾶς. Λησμονοῦν σὺν τῷ χρόνῳ ποῦ ὀφείλουν τὴν εὐτυχίαν των καὶ διὰ τοῦτο ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τοῦ περιβάλλοντός των. Καὶ ὅμως ἡ Χριστιανικὴ οἰκογένεια ἀποτελεῖ σπουδαιότατον μέσον διὰ τὴν προσέλκυσιν ψυχῶν εἰς τὸν Χριστόν. Δημιουργοῦντες σχέσεις μὲ τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν καὶ ἄλλοι τὸν Χριστόν, κάμνομεν ἐπωφελῆ χρῆσιν τῆς μεγάλης εὐλογίας, ἡ ὁποία περικλείεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ συζυγικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ. Ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα δὲν παρέλειψαν νὰ ἐκπληρώσουν πιστῶς τὰ ἱερὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἀπέρρεον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀμφότεροι ἦσαν ἠλεημένοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐλογημένοι, διὰ νὰ καταστοῦν εὐλογία εἰς ἄλλους. Μεταξὺ τῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων των ὑπῆρχε καὶ τοῦτο: νὰ μεταδώσουν τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς ἄλλας ψυχάς. Εἰς τὸν Χριστὸν ὤφειλον τὴν ἀτομικὴν σωτηρίαν των καὶ τὴν οἰκογενειακήν των σύμπνοιαν. Τὸ χρέος τοῦτο τότε μόνον θὰ ἀντικρύζετο, ὅταν τῶν εὐλογιῶν τούτων καθίστων κοινωνοὺς καὶ ἄλλους. Ἐξεπλήρωσαν πιστῶς τὸ καθῆκον τοῦτο. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διεφήμισε τὴν ὡραίαν δρᾶσίν των. Διατί καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ παρουσιάσωμεν ἀνάλογον δρᾶσιν, ἐνῷ ἀπολαμβάνομεν τῶν εὐλογιῶν, ἃς ἐσκόρπισεν ὁ Κύριος εἰς τὴν ζωήν μας;

Γ. ***Ἡ κατ' οἶκον ἐκκλησία.***

Ἡ ἔκφρασις αὕτη συναντᾶται τετράκις εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην· δύο μὲν φορὰς ἐν σχέσει μὲ τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν, ἅπαξ δὲ δι' ἕκαστον τῶν εὐσεβῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, τὸν Νυμφᾶν (Κολ. δ'. 15) καὶ τὸν Φιλήμονα (ἐδ. 2). Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ ὅρος οὗτος σημαίνει εἴτε τὴν ὁλότητα τῶν συναθροιζομένων πιστῶν εἰς τὸν οἶκον ἑνὸς ἐκ τούτων, ὡς ὑπῆρχε τότε συνήθεια, εἴτε τὸ στενώτερον οἰκογενειακὸν περιβάλλον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας, εἰς τὰ μέλη τῆς ὁποίας εἶχεν ἤδη τελεσθῇ τὸ ἔργον τῆς χάριτος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ

ἀποτελοῦν μίαν μικρὰν ἐκκλησίαν περιωρισμένου κύκλου. Ὁποιαδήποτε τῶν ἐκδοχῶν τούτων καὶ ἂν ἀληθεύῃ διὰ τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν, τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι οὗτοι διετήρουν κατ᾿ οἶκον ἐκκλησίαν, χωριστὴν ἀπὸ τὴν δημοσίαν τοιαύτην (παράβ. Πράξ. κ΄. 20). Τοιουτοτρόπως ἀνελάμβανον τὴν πρωτοβουλίαν εὐρυτέρας δράσεως διὰ τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ προΐσταντο τῆς εὐλογητῆς ταύτης κινήσεως, ρίπτοντες ἑαυτοὺς ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς πίστεως. Εἰς τὸν οἶκον των δὲν προσήρχοντο μεμονωμένοι τινὲς Χριστιανοὶ διὰ νὰ διδαχθοῦν, ἀλλ᾿ εὕρισκεν ἄσυλον καὶ ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὡς πάλαι ποτὲ ἡ κιβωτὸς τοῦ Κυρίου ἐν τῷ οἴκῳ Ὠβὴδ-Ἐδὼμ τοῦ Γετθαίου (Β΄. Σαμ. ς΄. 11—12). Τόσον ὅτε τὸ ζεῦγος εὑρίσκετο ἐν Ἐφέσῳ, ὅσον καὶ ἐν Ρώμῃ, παρουσιάζεται ὡς διατηροῦν τὴν κατ᾿ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Οὔτε ὁ τόπος οὔτε αἱ περιστάσεις τοὺς εἶχον ἐπηρεάσει, ὥστε νὰ ἀποστοῦν τῆς Χριστιανικῆς δράσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον ἀφιερώσει τὴν ζωήν των. Πόσων Χριστιανῶν τῆς σήμερον ἡ Ἐκκλησία εὑρίσκεται ἐκτὸς τοῦ οἴκου των; Συχνάζουν ἴσως εἰς μίαν Χριστιανικὴν συνάθροισιν, ἀλλ᾿ εἰς τὸν οἶκόν των οὐδεμίαν προσπάθειαν καταβάλλουν διὰ νὰ συγκροτήσουν μίαν περιωρισμένην ἐντὸς τῆς οἰκογενείας των ἐκκλησίαν, ἢ νὰ συγκεντρώσουν ἄλλους πιστοὺς καὶ νὰ παραχωρήσουν τὸν ἀπαιτούμενον χῶρον διὰ τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς κιβωτοῦ τοῦ Κυρίου. Ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα ὡς οἰκογένεια παρουσιάζουσι τὴν ἀρτίαν πνευματικὴν μορφήν, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐξελίσσεται πᾶσα Χριστιανικὴ ἑστία, ἡ ὁποία θέτει ὡς ἔμβλημά της τό: «Ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου θέλομεν λατρεύει τὸν Κύριον» (Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ κδ΄. 15). Εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ εὐσεβοῦς τούτου ἀνδρογύνου ἐφαρμόζεται ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς ὑπομιμνήσκει εἰς ἄλλο μέρος, ὅτι τῶν τοιούτων δέον νὰ μιμώμεθα τὴν πίστιν, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν (Ἑβρ. ιγ΄. 7).

Δ. *Ἡ ἀδελφικὴ ἀλληλεγγύη καὶ αὐταπάρνησις.*

«Οἵτινες ὑπὲρ τῆς ζωῆς μου ὑπέβαλον ὑπὸ τὴν μάχαιραν τὸν τράχηλον αὐτῶν» (Ρωμ. ις΄. 4). Ποίαν ἆρά γε περίστασιν τῆς ζωῆς του μνημονεύει ἐνταῦθα ὁ Παῦλος, καθ᾿ ἣν ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα ἔδειξαν τοσαύτην αὐτοθυσίαν; Τὰ γεγονότα μήπως τῆς Κορίνθου, περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ιη΄. κεφάλαιον τῶν Πράξεων; Ἢ μήπως ἄλλα σοβαρότερα γεγονότα, κατὰ τὰ ὁποῖα οὗτοι παρέστη ἀνάγκη νὰ διακινδυνεύσωσι τὴν ζωήν των, διὰ νὰ σώσουν ἐκ θανάτου τὸν Παῦλον; Ἄγνωστον τοῦτο, ἀλλ᾿ ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ γεγονότα ταῦτα, ἡ στάσις τοῦ Ἀκύλα μετὰ τῆς συζύγου του ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης ἐξειλιγμένης μέχρις ἀληθοῦς αὐτοθυσίας. Δὲν ἦσαν Χριστιανοὶ τῶν εὐκόλων περιστάσεων καὶ τῶν εἰρηνικῶν καιρῶν. Ἐγνώριζον ποῦ τοὺς καλεῖ τὸ καθῆκον καὶ ὅταν αἱ θύελλαι τῶν διωγμῶν ἐξέσπων ἀπειλητικαί. Αἱ καρδίαι των ὡμίλουν τὴν γλῶσσαν τῆς ἀγάπης καὶ εἰργάζοντο τὰ ἔργα τῆς θυσίας. Εἰς τὰ ὦτά των ἀντήχουν οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου: «Μεγαλητέραν ταύτης ἀγάπην δὲν ἔχει οὐδείς, τοῦ νὰ βάλῃ τις τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» (Ἰωάν. ιε΄. 13). Καὶ ἡ ἀντήχησις αὕτη μετεμορφοῦτο εἰς στερεὰν διάθεσιν ὅπως εἰς πᾶσαν παρου-

σιαζομένην περίστασιν πραγματοποιήσωσι πρὸς τοὺς ἀδελφούς των τὰ μεγάλα αἰσθήματα τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης. Ὁ Παῦλος ἔλαβε πεῖραν τῆς ἐξόχου προθυμίας τῶν πιστῶν τούτων εἰς στιγμὰς ὀδυνηρᾶς δοκιμασίας. Καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀπέσπασεν ὁμοθύμους τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ἐθνῶν.

Ποία πράγματι θαυμαστὴ ἐξέλιξις εἰς τὴν πραγματικὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν! Ἐν τῷ προσώπῳ τούτων ὁ ἱερὸς συζυγικὸς δεσμὸς παρουσιάζει τὴν εὐγενεστέραν μορφήν του καὶ τὸν ὑψηλότερον προορισμόν του. Τί ὡραιότερον δυνάμεθα νὰ φιλοδοξήσωμεν ἐν τῇ συζυγικῇ καὶ οἰκογενειακῇ μας ζωῇ παρὰ τὸ νὰ μιμηθῶμεν τοὺς ἐξόχους τούτους χαρακτῆρας, οἵτινες τόσον ἁδρῶς διαγράφονται εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης;

Ἀλλ' ἂς προλάβωμεν μίαν παρεξήγησιν. Ἡ καλλιέργεια τῶν τοιούτων χαρακτήρων δὲν εἶναι καθῆκον τῶν ἀποτελούντων οἰκογενείας μόνον. Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν ζωὴν ἑκάστου, εἰς ὁποιανδήποτε θέσιν καὶ ἂν εὑρίσκηται. Ἡ πρόσκλησις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀτομικὴ δι' ἕνα ἕκαστον ἀνεξαρτήτως τῆς οἰκογενειακῆς του καταστάσεως. Ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα ἔλαβον θέσιν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ κατ' ἀρχὰς ὡς ἄτομα καὶ κατόπιν ὡς σύζυγοι καὶ ὡς οἰκογένεια. Τοιουτοτρόπως τὸ ἔξοχον αὐτῶν παράδειγμα φωτίζει τὴν ὁδὸν ἑκάστης Χριστιανικῆς ζωῆς καὶ προκαλεῖ εἰς μίμησιν πάντας ἐκείνους, οἵτινες ἐγεύθησαν τῆς εὐλογητῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνῷ διαβαίνομεν διὰ μέσου ἑνὸς κόσμου ἀπεξηραμένου πνευματικῶς καὶ ἐνῷ ὁ Χριστιανισμὸς τοῦ αἰῶνός μας τείνει νὰ περιβληθῇ τὴν ψυχρότητα τῆς ἁπλῆς θεωρίας καὶ τῶν ὡραίων λόγων, ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς πολιτείας ἐκείνων, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς πρῶτοι φορεῖς τῆς πίστεως, ἥτις ἔφθασε μέχρις ἡμῶν. Εἰς τὴν ζωὴν τῶν πρώτων ἐκείνων μαρτύρων τῆς πίστεως ἀποκρυσταλλοῦται ὁ καθαρώτερος καὶ πνευματικώτερος τύπος τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανισμοῦ. Ἐὰν εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς μας ποθῶμεν μίαν πληρεστέραν καὶ ἀφθονωτέραν πνευματικὴν ζωήν, τότε παραλλήλως πρὸς τὴν μελέτην τῶν μεγάλων ἀληθειῶν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἄς τάξωμεν καὶ τὴν μελέτην τῶν χαρακτήρων ἐκείνων, οἵτινες ἐμφανίζονται ἀπὸ τῶν σελίδων του. Ἡ προτροπὴ τῆς Γραφῆς εἶναι νὰ καταστῶμεν μιμηταὶ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας (Ἑβρ. ς'. 12). Ἡ ὁδὸς δὲν εἶναι ἄγνωστος οὔτε ἔρημος. Μυριάδες ἐβάδισαν ἐπ' αὐτῆς μέχρι σήμερον. Ἂς ἀκολουθήσωμεν τὰ ἴχνη τούτων, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι οὐδέποτε θὰ ἀστοχήσωμεν ἀγωνιζόμενοι διὰ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως.

Χανία. ***Γ. Ε Π.***

— *Ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ εἶναι μία συνεχὴς ἀντίθεσις πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου—ζωὴ πενίας καὶ συνάμα πλουσία, ταπεινὴ ἀλλ' ὑπέροχος, ἀπόκληρος τοῦ κόσμου ἀλλὰ κληρονόμος τῆς ἐπουρανίου δόξης, σκύβαλα διὰ τοὺς κοσμικοὺς ἀνθρώπους ἀλλ' εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Θεοῦ πολύτιμος.*

Η ΒΙΒΛΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ (*)

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Α. *Ἡ προφητικὴ προέλευσις τοῦ Βαπτίσματος.*

Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ παρουσιάζεται εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν ἀφήγησιν ὡς κἄτι ἐντελῶς πρωτότυπον. Ματαίως κατεβλήθησαν προσπάθειαι ἐκ μέρους ἑρμηνευτῶν τινων, ὅπως εὑρεθῶσι προηγούμενα δι' αὐτὸ τὸ βάπτισμα ἢ ὅπως παραλληλισθῇ μὲ τὰς ἱεροτελεστικὰς πλύσεις τὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ἢ μὲ τὸ βάπτισμα τῶν προσηλύτων τὸ καθιερωθὲν βραδύτερον ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. Οἱ παραλληλισμοὶ οὗτοι ἀναιροῦνται ὑπὸ τῆς οὐσιώδους διαφορᾶς τοῦ βαπτίσματος τούτου καὶ ὡς πρὸς τὴν σημασίαν καὶ ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ.

Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦτο καινοτομία διὰ τὴν ἐποχήν του. Συνεδέετο δὲ στενῶς πρὸς τὴν κλῆσιν αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς τὸν εἶχεν ἀποχωρίσει δι' ἓν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐχάραξε καὶ ἐνέπνευσεν αὐτὸς ὁ Θεός. Αὐτὸ διακηρύττει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «Ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν» (Λουκ. γ΄. 2, 3). Ὁ Ἰωάννης ἦτο προφήτης—ὁ μέγιστος τῶν προφητῶν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν—καὶ δυνάμει τῆς προφητικῆς του κλήσεως, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἦλθε βαπτίζων.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο τόσον φανερῶς ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν μιᾶς νέας ἐποχῆς, ὥστε ὁ Εὐαγγελιστὴς προσδιορίζει ἀκριβῶς καὶ τὴν χρονολογίαν αὐτοῦ: «Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, . . . ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα» (αὐτόθι, ἐδ. 1). Ἀλλὰ καὶ ὁ Ματθαῖος ἐξαίρει τὴν ἀπότομον ἐμφάνισιν τοῦ Ἰωάννου, ἀνδρὸς ἀσκητικοῦ, κηρύττοντος «ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας» καὶ βαπτίζοντος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ (Ματθ. γ΄. 1—6). Ἐκ τῶν ἀφηγήσεων τούτων τῶν Εὐαγγελιστῶν συνάγει κανεὶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἐμφάνισις καὶ ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Βαπτιστοῦ ἦτο κἄτι πρωτοφανὲς διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ὅτι κανὲν ἀνάλογον προηγούμενον δὲν ὑπῆρχε διὰ τὸ βάπτισμα αὐτὸ τοῦ Ἰωάννου. Ἦτο μάλιστα τοῦτο τελετὴ λαϊκή, τὴν ὁποίαν τὸ Ἰουδαϊκὸν ἱερατεῖον καὶ ἡ λατρεία τοῦ Ναοῦ ἠγνόησαν. Ἐὰν δὲ πολλοὶ τῶν Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων προσῆλθον νὰ βαπτισθῶσι, τὸ ἔπραξαν ἐξ ἐλατηρίων ταπεινῶν, τὰ ὁποῖα αὐστηρῶς καυτηριάζει ὁ Ἰωάννης: «Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;»

Τὸ δὲ βάπτισμα τοῦτο ἐτελεῖτο ὑπὸ ἀνδρός, ὅστις διὰ τοῦ ἀσκητισμοῦ καὶ τῆς περιβολῆς του ὑπενθύμιζε τοὺς ἀρχαίους προφήτας τοῦ Ἰσραήλ. Ἦτο προφήτης, νέος Ἠλίας ἢ νέος Ὡσηέ, ὅστις ἐφαίνετο ἐρχόμενος νὰ ἀναστηλώσῃ τὴν

(*) Ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Études Théologiques et Religieuses, ἐκδιδομένου ὑπὸ τῆς Προτεσταντικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μομπελλιὲ (Montpellier), τεῦχος Μαρτίου 1938.

ἀρχαίαν προφητικὴν παράδοσιν καὶ δόξαν. Καί τοῦτο ἤρκεσε νὰ ἐξεγείρῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ λαοῦ, ὅστις εἶχε διατηρήσει ἀσαφεῖς καὶ ἀμυδράς τινας ἐθνικὰς ἐλπίδας στηριζομένας εἰς τὰς προρρήσεις τῶν ἀρχαίων προφητῶν τοῦ Ἰεχωβᾶ. Καὶ πράγματι δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου τὴν πλήρωσιν τῆς προφητείας τοῦ Ἰεζεκιήλ, ὅστις προαγγέλλων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, θέτει ὡς ὅρους τῆς ἐλεύσεως τῆς βασιλείας ταύτης ἓν ***βάπτισμα δι᾿ ὕδατος***, (κεφ. λς΄) καὶ μίαν ***ἔκχυσιν τοῦ Θείου Πνεύματος*** (κεφ. λζ΄).

1. ***Τὸ βάπτισμα δι᾿ ὕδατος.*** Εἰς τὸ μέγα ὅραμά του περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ Θεὸς θὰ ἐπανέφερεν ἐκ τῆς ἐξορίας καὶ θὰ ἐγκαθίστα πάλιν εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος, ὁ Ἰεζεκιὴλ περιγράφει τὴν συμφιλίωσιν τοῦ Ἰεχωβᾶ μὲ τὸν λαόν Του, ἤδη ἐπαρκῶς τιμωρηθέντα καὶ μετανοήσαντα· περιγράφει ἐπίσης τὴν μέλλουσαν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ Ἰσραήλ, εἰς τὴν εἰκόνα ἐκείνων τῶν ξηρῶν ὀστέων, ἅτινα ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ Θείου Πνεύματος ἀνασταίνονται πάλιν εἰς σώματα ζῶντα. Τὸ θαῦμα τοῦτο θὰ ἦναι ἔργον τοῦ Παντοδυνάμου. Αὐτὸς θὰ δώσῃ εἰς τοὺς νεκραναστηθέντας τούτους νέαν καρδίαν, ἀποσπῶν ἐκ τοῦ στήθους αὐτῶν τὴν παλαιὰν λιθίνην καρδίαν, καὶ ἐμφυσῶν εἰς αὐτοὺς νέον πνεῦμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου θὰ περιπατῶσι τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ διατάγματα τοῦ Θεοῦ. «Καὶ θέλετε κατοικήσει ἐν τῇ γῇ, τὴν ὁποίαν ἔδωκα εἰς τοὺς πατέρας σας· καὶ θέλετε εἶσθαι λαός μου καὶ ἐγὼ θέλω εἶσθαι Θεός σας».

Τὸ δὲ θαῦμα τοῦτο ὁ Ἰεχωβᾶ θὰ ἐπιτελέσῃ ὄχι ἁπλῶς διὰ τὸ καλὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἀλλὰ καὶ «ἕνεκα τοῦ ὀνόματός μου, ὅπερ ἐβεβηλώσατε μεταξὺ τῶν ἐθνῶν . . . καὶ θέλουσι γνωρίσει τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὅταν ἁγιασθῶ ἐν ὑμῖν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν» (Ἰεζεκ. λς΄. 22-28).

Πρόκειται προφανῶς περὶ νέας ἐποχῆς, περὶ τῆς Μεσσιανικῆς ἐποχῆς, τῆς ὁποίας ὅμως, κατὰ τὸν Προφήτην, θὰ προηγηθῇ μία περίοδος πνευματικῆς προπαρασκευῆς. Ὁ Θεὸς θὰ προετοιμάσῃ τὸν λαόν Του ὅπως δεχθῇ τὸν Μεσσίαν. Θὰ τὸν κάμῃ νὰ διέλθῃ διὰ βαπτίσματος καθαριστηρίου καὶ θὰ φυσήσῃ ἐπ᾿ αὐτὸν τὸ Πνεῦμα του «ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων»: «Θέλω ράνει ἐφ᾿ ὑμῶν καθαρὸν ὕδωρ καὶ θέλετε καθαρισθῆ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν σας καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων σας θέλω σᾶς καθαρίσει» (Ἰεζεκ. λς΄. 25).

Βεβαίως λοιπὸν τὸ κήρυγμα καὶ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου εἶχε τὴν ἔννοιαν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς προφητείας ταύτης τοῦ Ἰεζεκιὴλ καὶ τῆς προπαρασκευῆς τῶν καρδιῶν τοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐπίσης δὲ ὑπέδειξεν ὁ Ἰωάννης καὶ τὸν ἕτερον ὅρον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου—τὴν ***ἔκχυσιν τοῦ Θείου Πνεύματος:*** «Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος . . . αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ» (Ματθ. γ΄. 11).

2. ***Τὸ βάπτισμα ἐν Πνεύματι καὶ πυρί.*** Κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἰδίου Ἰωάννου, τὸ ἰδικόν του βάπτισμα μετανοίας, ὡς προπαρασκευαστικὸν διὰ τὴν σωτηρίαν, θὰ παρήρχετο ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ Μεσσίου. Ὁ Μεσσίας ἐξ ἄλλου θὰ ἐβάπτιζε καὶ αὐτός, ἀλλὰ τὸ βάπτισμά του θὰ ἦτο ὅλως διάφορον καὶ θὰ εἶχεν ἄλλην ἔννοιαν.

Ἡ πρόβλεψις αὕτη τοῦ Ἰωάννου ἆρά γε ἐπραγματοποιήθη; Ἡ Εὐαγγελικὴ ἀφήγησις σαφῶς ἐξιστορεῖ ὅτι τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἐξηκολούθησεν ἀρκετὸν καιρὸν μετὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ᾽ ἣν ὁ Βαπτιστὴς εἶπε περὶ τοῦ Ἰησοῦ: «Ἰδοὺ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου!», ὑποδείξας Αὐτὸν τοιουτοτρόπως ὡς τὸν Σωτῆρα Μεσσίαν. Ἐξ ἄλλου, καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἢ μᾶλλον οἱ μαθηταὶ Αὐτοῦ ἐβάπτιζον ἐν ὕδατι ἐν Ἰουδαίᾳ, ὥστε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου τὸ ἐθεώρησαν ὡς εἶδος συναγωνισμοῦ πρὸς τὸν διδάσκαλόν των, πρὸς ὃν καὶ ἀπηύθυναν σχετικὴν διαμαρτυρίαν (Ἰωάν. γ΄. 22—26, δ΄. 1, 2). Ἀλλὰ τὸ βάπτισμα τοῦτο διέκοψεν ὁ Κύριος ἡμῶν, ὅτε ἔμαθεν ὅτι εἰς τὰ ὄμματα τῶν Φαρισαίων ἐθεωρήθη ὡς ἀντιπράττων τὸν Ἰωάννην· καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας μεταβαίνων εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἵνα συνεχίσῃ ἐκεῖ τὸ κήρυγμα Αὐτοῦ.

Ἄλλως τε καὶ αὐτὴ ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου: «ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι» ὑποδηλοῖ ὅτι ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ δὲν ἐσταμάτησεν ἀποτόμως ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ᾽ ἤρχισε νὰ περιορίζεται ὀλίγον κατ᾽ ὀλίγον, ἕως οὗ διεκόπη διὰ τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς θανατώσεώς του ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου. Ἐν τούτοις, τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου δὲν φαίνεται ὅτι ἐσταμάτησεν οὔτε μὲ τὸν θάνατόν του, ἀλλὰ τοὐναντίον μετεδόθη καὶ ἔξω τῆς Παλαιστίνης, ἀφοῦ πολλὰ ἔτη βραδύτερον εὑρίσκομεν τὸν σοφὸν Ἀλεξανδρινὸν Ἀπολλὼ γνωρίζοντα μόνον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου· ὁ δὲ Παῦλος εὗρεν εἰς τὴν Ἔφεσον Χριστιανούς τινας, οἵτινες μόνον αὐτὸ τὸ βάπτισμα εἶχον λάβει καὶ οὐδὲ ἂν ὑπῆρχε Πνεῦμα Ἅγιον εἶχον ἀκούσει (Πράξ. ιη΄. 23 ἑπ., ιθ΄. 1—4). Καὶ ὁ ἱερὸς συγγααφεὺς τῶν Πράξεων προσθέτει ὅτι διαφωτισθέντες οἱ Χριστιανοὶ οὗτοι διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου, ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ Ἀποστόλου «ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ᾽ αὐτούς».

Ἡ διαφορὰ λοιπὸν εἶναι μεγάλη καὶ φανερὰ μεταξὺ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου, ὅπερ ἦτο βάπτισμα μετανοίας ἐπὶ τῇ προβλέψει τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου, καὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰησοῦ, ὅπερ ἦτο καὶ εἶναι βάπτισμα τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Περὶ τῆς οὐσιώδους ταύτης διαφορᾶς ἡ μαρτυρία τῆς Κ. Διαθήκης εἶναι ὁμόφωνος.

Ὁ δὲ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν Νικόδημον: «ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Ἰωάν. α΄. 5) οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην ἀλλὰ τοὐναντίον, καλῶς ἐννοούμενος τὴν ἐνισχύει. Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο τονίζεται ἡ ἀναγέννησις διὰ τοῦ Ἁγ, Πνεύματος. Ἀναφέρεται ἀληθῶς πρῶτον τὸ ἐν ὕδατι βάπτισμα, ἀλλ᾽ εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ οὐσιῶδες εἰς τὴν ἀναγέννησιν εἶναι τὸ βάπτισμα διὰ τοῦ Πνεύματος. «Τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι. Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ· καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις ἀλλ᾽ οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει. Οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος». Τί ἄλλο δύνανται οἱ λόγοι αὐτοὶ νὰ σημαίνουν εἰμὴ ὅτι ἄλλο εἶναι τὸ βάπτισμα δι᾽ ὕδατος καὶ ἄλλο τὸ βάπτισμα

διὰ τοῦ Πνεύματος, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἀναγέννησιν μόνον τὸ Πνεῦμα λαμβάνει μέρος, διότι ἡ ἀναγέννησις εἶναι πνευματικὴ μεταβολὴ καὶ ὄχι ὑλική.

Τὸ βάπτισμα δι' ὕδατος εἶναι σημεῖον ἐξωτερικόν, ὑλικόν, συμβολικὸν τοῦ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι διατεθειμένη νὰ δεχθῇ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶναι «εὔθετος διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». Τὸ βάπτισμα διὰ τοῦ Πνεύματος εἶναι τὸ πραγματικὸν σημεῖον τῆς ἀναγεννήσεως. Ὁλόκληρος ἡ ὡς ἄνω περικοπὴ εἶναι ἀπήχησις τῆς προφητείας τοῦ Ἰεζεκιήλ: «Θέλω σᾶς δώσει καρδίαν νέαν, πνεῦμα νέον».

Τὰ δύο βαπτίσματα δὲν δύνανται καὶ δέν πρέπει νὰ συγχέωνται. Ὁ Ἰησοῦς βαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ἐπεκύρωσε διὰ τοὺς μαθητάς Του τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα ὡς προπαρασκευαστικὸν διὰ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ὅπερ καὶ μόνον θὰ τοὺς ἔκαμνε ζῶντα μέλη τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐν τούτοις, εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπήτησεν ἀπὸ τὸν Νικόδημον πραγματικῶς νὰ βαπτισθῇ δι' ὕδατος, τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, ὡς ὅρον τῆς εἰσόδου του εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὅπως καὶ ἡ βάπτισις ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ δὲν ἐσήμαινε πρᾶξίν τινα ἐξωτερικήν, ὁμοίαν πρὸς τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Πνεύματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ Εὐαγγελιστὴς δίδει εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς μίαν ἔννοιαν συμβολικὴν καὶ πνευματικήν, ὁποίαν εἶχε καὶ ἡ ὡς ἄνω προφητεία τοῦ Ἰεζεκιήλ.

Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν καλλίτερον τὸ βάπτισμα, ὅπερ ὁ Ἰησοῦς ἦλθε καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰωάννην παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἰησοῦς ἐνεκαινίασε τὴν δημοσίαν Αὐτοῦ διακονίαν. Παρ' αὐτῷ εἰς τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα ἐπηκολούθησεν ἀμέσως τὸ διὰ τοῦ Πνεύματος βάπτισμα. Τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα δὲν ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς ὡς σημεῖον μετανοίας ἢ καθαρισμοῦ ἀτομικοῦ. ἀλλ' ὡς προπαρασκευαστικὸν διὰ τὴν Μεσσιανικὴν ἀποστολὴν Αὐτοῦ. Διὰ τοῦ βαπτίσματος τούτου διεκήρυττεν, ὅπως καὶ ὁ Ἰωάννης, ὅτι ἦτο ἐγγὺς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Διὰ δὲ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Πνεύματος ἐν εἴδει περιστερᾶς καὶ τῆς ταυτοχρόνως ἀκουσθείσης Θείας φωνῆς ἐπιστοποιήθη ἐπισήμως ἡ ὑπόστασις Αὐτοῦ ὡς Μεσσίου καὶ ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Προχωρῶν κατόπιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν δημοσίαν Αὐτοῦ διακονίαν, κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ διακηρυχθῇ ἀμέσως ἡ ἄφιξις Αὐτοῦ ὡς Μεσσίου καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ διατί ἐξηκολούθησαν ἐπί τινα καιρὸν τὰ ἐν ὕδατι βαπτίσματα. Ἀλλὰ μετέδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς Του τὸ βάπτισμα τοῦ Πνεύματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποκαθίσταντο τέκνα Θεοῦ καὶ πολῖται τῆς βασιλείας Αὐτοῦ. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπεσχέθη εἰς τοὺς δώδεκα μαθητὰς τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος: «Δοθήσεται ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε, Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἔσεσθε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς ὑμῶν, τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν» (Ματθ. ι'. 19, 20).

Καὶ οἱ μαθηταὶ ἐδέχθησαν τὸ Πνεῦμα κατὰ τρόπον ἁπλοῦν καὶ πλήρη ταπεινοφροσύνης καὶ ἐμπιστοσύνης, ὡς δῶρον τοῦ Διδασκάλου των, ὅστις τοὺς ἐφωδίαζεν οὕτω πως διὰ μίαν δύσκολον ἀποστολήν. Βραδύτερον, τὸ ἑσπέρας τῆς Ἀναστάσεως εἰς τὸ ἀνώγαιον, ὅταν ἐνεφανίσθη πρὸ αὐτῶν ὁ ἀναστηθεὶς Κύριος, τοῖς ἔδωκε τὰς τελευταίας Αὐτοῦ ὑποθήκας, μεθ' ὃ ἐνεφύσησε καὶ εἶπε πρὸς αὐ-

τούς: «Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτέ, κεκράτηνται» (Ἰωάν. κ'. 23).

Τὸ βάπτισμα τοῦ Πνεύματος εἶναι πνοή, ἤρεμος καὶ ἐλαφρά, ὅπως ὁ ἐλαφρὸς ἐκεῖνος ἦχος, ὃν ἤκουσεν ὁ προφήτης Ἠλίας ἐν Χωρὴβ (Α'. Βασ. ιθ'. 12) ἢ ὅπως ἡ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων (ἤτοι, σημείων τοῦ ὁρίζοντος) πνοὴ τοῦ ζωοποιοῦ Πνεύματος ἐπὶ τῶν ξηρῶν ὀστέων. Ἡ πνοὴ αὕτη οὐδὲν ἔχει τὸ τρομακτικόν· εἶναι δῶρον ἐξ οὐρανοῦ πρὸς τοὺς προσμένοντας τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Πνεύματος. «Εἰ ὑμεῖς, πονηροί ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοὶς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;» (Ματθ. ζ'. 11).

Ἀλλὰ τὸ βάπτισμα τοῦ Πνεύματος θὰ ἦτο ὡσαύτως καὶ ***βάπτισμα πυρός,*** κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰωάννου. Καὶ τὴν πρόρρησιν ταύτην τοῦ Βαπτιστοῦ εὑρίσκομεν ἐκπληρουμένην κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Τὸ πῦρ, ἡ φλόξ, συχνάκις ἀπαντᾶται εἰς τὴν Παλ. Διαθήκην ὡς σημεῖον τῆς παρουσίας τοῦ ἀοράτου Θεοῦ. Μία «λαμπὰς πυρός ἥτις διεπέρασε μεταξὺ τῶν διχοτομημάτων» ἐβεβαίωσε τὸν Ἀβραὰμ περὶ τῆς εὐνοϊκῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ (Γενέσ. ιε'. 17). Ἐπίσης εἰς τὴν καιομένην βάτον ἐφανερώθη ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Μωϋσῆν (Ἐξόδ. γ'. 2). Ὡσαύτως πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ Σαμψὼν εἰς τὴν φλόγα τοῦ θυσιαστηρίου (Κριτ. ιγ'. 20—22).

Τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα εἶναι ὁ ἄνθρωπος προσφέρων ἑαυτὸν εἰς τὸν Θεόν. Τὸ διὰ Πνεύματος καὶ πυρὸς βάπτισμα εἶναι ὁ Θεὸς προσφέρων Ἑαυτὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τοῦ πρώτου βαπτίσματος, ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει ὡς πρὸς τὸν κόσμον, διὰ τοῦ δευτέρου ἀναγεννᾶται εἰς νέαν ζωήν. Τὸ πρῶτον βάπτισμα ἀποτελεῖ ἕνα σταθμόν, τὸ δεύτερον ἀποτελεῖ νέαν κτίσιν. Διὰ τοῦ ἐν Πνεύματι καὶ πυρὶ βαπτίσματος μία ζωὴ Θεία εἰσδύει εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καθιστᾷ ἱκανὴν διὰ οἱανδήποτε ἀποστολήν.

Εἰς χωρίον τι τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ὀλίγον τι δυσνόητον, ὁ Κύριος ἡμῶν συνδέει τὸ πῦρ, ὅπερ θὰ ἤναπτεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἐμφάνισίς Του, καὶ τὸ βάπτισμα, δι' οὗ θὰ ἐβαπτίζετο: «Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ» (Λουκ. ιβ'. 49, 50). Ἡ ἑρμηνεία τοῦ χωρίου τούτου εἶναι δυσχερής. Δὲν εἶναι σαφὴς ὁ σύνδεσμος μεταξὺ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ βαπτίσματος.

Τὸ βάπτισμα ἐδῶ δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ καμμίαν σχέσιν μήτε πρὸς τὸ ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ μήτε πρὸς τὸ βάπτισμα τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθη εἰς τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου, ἐκ τῆς συνεχείας εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ «πῦρ» ἐδῶ εἶναι ὄχι αἱ γλῶσσαι πυρὸς τοῦ Πνεύματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἀλλὰ τὸ σύμβολον τοῦ διχασμοῦ καὶ τῶν ἐρίδων καὶ πολέμων, οὓς θὰ προεκάλει εἰς τὸν κόσμον ἡ προσωπικότης καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνη παραγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ: Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν».

Ἐν τούτοις, τοῦ πυρὸς τούτου τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἦναι μόνον

καταστρεπτικά, ἀλλὰ καὶ σωτήρια. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ναὶ μὲν θὰ ἐξήγειρε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν λύσσαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου καὶ τῶν ὀργάνων τοῦ σκότους, καὶ θὰ ἐπέφερε διαμάχας καὶ συγκρούσεις αὐτῶν πρὸς τὰ ἀγαθὰ στοιχεῖα· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐφώτιζε τὸν κόσμον καὶ θὰ ἤναπτεν εἰς μυριάδας ἀνθρωπίνων ψυχῶν τὸ πῦρ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁμοίως καὶ τὸ βάπτισμα, περὶ οὗ ὁμιλεῖ ἐνταῦθα ὁ Κύριος ἡμῶν, φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ σταυρικὸν Αὐτοῦ πάθος. ἡ θυσία ἡ ἐξιλαστήριος, ἣν ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ μέχρι τέλους. Ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου ἐκείνου λογίου τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου: «Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι;» (Μάρκ. ι'. 38).

Τὸ βάπτισμα τοῦτο ἦτο ἡ ἔκχυσις, ὁ ραντισμός, τοῦ τιμίου Αὐτοῦ αἵματος, ἐκχυθέντος μετ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Διὰ τοῦ βαπτίσματος τούτου, ὁ Χριστὸς ἔδωκεν ἑαυτὸν θυσίαν διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, ὅπως ὁ Θεὸς δίδει Ἑαυτὸν εἰς τὸν πιστεύοντα διὰ τῆς χορηγίας τοῦ Πνεύματος Αὐτοῦ. Διότι ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ραντισμοῦ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀποδοχὴ τοῦ Χρισταῦ, ἡ δὲ ἀποδοχὴ τοῦ ἐν Πνεύματι καὶ πυρὶ βαπτίσματος εἶναι ἀποδοχὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς παντοδυνάμου χάριτος Αὐτοῦ.

(ἀ-ολουθεῖ) *Edouard Bruston.*

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

(συνέχεια)

ΣΤ'. *Ἀναπολόγητοι πάντες.*

Κεφ. β'. 1—17.

Ἐδ. 14—15. ***Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος· οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων.***

Οἱ Ἐθνικοί, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν ἐδόθη καμμία εἰδικὴ ἀποκάλυψις, οὔτε ὁ Νόμος, καθὼς ἐδόθη εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀποδεικνύουν μόνοι των ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν, ὅτι ἔχουν κάποιον κ ινόνα δικαιοσύνης. Ἂν καὶ χωρὶς γραπτοῦ νόμου, ἔχουν νόμον· διότι ἔχουν μέχρι βαθμοῦ τινὸς γνῶσιν περὶ ὀρθοῦ καὶ δικαίου. Κάμνουν διάκρισιν μεταξὺ ὀρθοῦ καὶ ἐσφαλμένου, ἀρετῆς καὶ κακίας. Καὶ διὰ τοῦτο τιμωροῦν μὲν τὴν κακίαν, ἐπαινοῦν δὲ καὶ ἀνταμείβουν τὴν ἀρετήν. Ἔχουν λοιπὸν καὶ οἱ Ἐθνικοὶ ἐκ φύσεως κάποιον ἐσωτερικὸν φῶς, τὸ ὁποῖον, ὅσον καὶ ἂν ἦναι σκοτεινὸν ἢ κεκαλυμμένον, εὑρίσκεται εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸν

τῆς ἀνθρωπίνης ἰδιότητος. Διότι πάντες κατέχουν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἓν μέτρον, μίαν ἱκανότητα ἠθικῆς διακρίσεως. Οὐχὶ ὅτι ἐκ φύσεως ἐπιζητοῦν τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς τοιαύτης ἠθικῆς ἰδιότητος, ἀλλ' ὅτι εἶναι κατὰ τοιοῦτον τρόπον πλασμένοι, ὥστε δὲν δύνανται νὰ ἐκφύγουν ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ ἠθικοῦ. Δὲν εἶναι μὲν ἱκανοὶ νὰ ρυθμίσουν τὴν ζωήν των συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἠθικοῦ νόμου, ἀλλὰ γνωρίζουν, ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὑπάρχει τοιοῦτος νόμος. ***Καρδία*** ἐνταῦθα εἶναι ἡ ***ἕδρα τῆς νοήσεως*** (παράβ, Δευτερονόμ. κθ'. 4, Λουκ. κδ'. 25).

Ἰδοὺ ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἐσωτερικοῦ τούτου ἐκ φύσεως ἠθικοῦ νόμου : ἓν εἶδος δικαστηρίου περικλείεται καὶ λειτουργεῖ ἐντός μας. Ὁ ἄνθρωπος καλεῖ τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ ἑδώλιον τῆς ἰδικῆς του ἠθικῆς κρίσεως· ἡ συνείδησίς του εἶναι ὁ ἐνάγων, «ὁ δημόσιος κατήγορος»· αἱ πράξεις του εἶναι τὰ πειστήρια· οἱ δὲ λογισμοί, δηλαδὴ τὰ πορίσματα τοῦ λογικοῦ του, αἱ σκέψεις του, ἔρχονται ὡς μάρτυρες ὑπερασπίσεως ἢ κατηγορίας, ἀπαιτοῦντες ἀναλόγως ἀθῴωσιν ἢ καταδίκην.

Ἐδ. 16. ***Ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρίνει (ἢ κρινεῖ) ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ Εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.*** Οἱ πλεῖστοι συνδέουν τὸ ἐδάφιον τοῦτο μὲ τὸ 12ον καὶ θεωροῦν τὰ 13ον—15ον ὡς παρένθεσιν. Ἡ ***ἡμέρα*** βεβαίως εἶναι ἡ ἡμέρα ἡ προσδιωρισμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. Τὰ κρυπτὰ θὰ ἔλθουν τότε εἰς φῶς. Ἡ προειδοποίησις αὕτη περιέχεται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Οἱονδήποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ «Εὐαγγέλιον» ὅπερ ὁ κόσμος κηρύττει καθησυχάζων ἑαυτόν, τοῦ Ἀποστόλου τὸ Εὐαγγέλιον — «τὸ Εὐαγγέλιόν μου» — προειδοποιεῖ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ζητήσῃ λογαριασμόν, ***διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,*** εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας ἐδόθη πᾶσα ἐξουσία. Ἐκεῖνος θὰ καλέσῃ μίαν ἡμέραν ἐνώπιόν Του τὸν κόσμον καὶ θὰ κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐν εὐθύτητι καὶ δικαιοσύνῃ.

Δὲν μένομεν λοιπὸν πάντες ἀναπολόγητοι; Εἴτε Ἰουδαῖοι, μὲ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς χεῖράς μας, εἴτε Ἐθνικοὶ μὲ γνώμονα αὐτὴν τὴν συνείδησίν μας, δὲν ἐλεγχόμεθα ὡς παραβάται, χρεῶσται, ἔνοχοι; Καὶ ἐὰν δὲν τὸ παραδεχόμεθα τώρα (ὁπότε τοῦτο θὰ μᾶς ὡδήγει εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ), δὲν θὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ τὸ ἀναγνωρίσωμεν, ὅταν φερθῶμεν ἔμπροσθεν τοῦ κριτηρίου τοῦ Θεοῦ; Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς παρουσίας Ἐκείνου πάντες εἶναι καὶ θὰ παραμείνουν ἀναπολόγητοι.

Ζ'. Εὐθύνη καὶ ἐνοχὴ τῶν Ἰουδαίων.

Ἐδ. 17—18. ***Εἰ δὲ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ νόμῳ καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου.***

«Ἐὰν δὲ σὺ (***εἰ δὲ*** καὶ οὐχὶ ***ἴδε*** καὶ ***ἰδού,*** ὡς εἰς τὰς μεταφράσεις), βλέπων τὴν εὐθύνην τοῦ Ἐθνικοῦ, ὑπερηφανεύεσαι διότι φέρεις ***τὸ ὄνομα τοῦ Ἰουδαίου*** χωρὶς νὰ κατέχῃς τὴν πνευματικὴν πραγματικότητα τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπαναπαύεσαι εἰς τὸν Νόμον, ὡς ἂν ἡ ἀποκάλυψις τοῦ χρέους σου ἐν τῷ Νόμῳ νὰ ἦτο ἡ προστασία σου καὶ ὄχι, ὡς εἶναι, ἡ καταδίκη σου· καὶ καυχᾶσαι εἰς τὸν

Θεόν, ὡς νὰ ἦτο Οὗτος ἰδιαιτέρα ἰδιοκτησία σου, ἐνῷ ἡ γνῶσις ἡ ἰδιαιτέρα, ἣν ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς εἰς τὸ ἔθνος σου, ἐδόθη διὰ νὰ μεταδοθῇ δι᾿ αὐτοῦ καὶ γίνῃ κοινὸν κτῆμα ὅλου τοῦ κόσμου· καὶ γνωρίζεις τὸ θέλημα, τὸ ***ὑπέρτατον θέλημα***· καὶ ὑπὸ τὴν συνεχῆ καθοδήγησιν τοῦ Νόμου (τοῦ Μωσαϊκοῦ) ἔχεις εἰδικευθῇ εἰς τὰ ἠθικὰ προβλήματα, ὥστε νὰ διακρίνῃς σαφῶς τὸ ὀρθὸν ἀπὸ τοῦ ἐσφαλμένου».

᾿Εδ. 19—20. ***Πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ.*** Ἔχεις πεποίθησιν εἰς τὸν ἑαυτόν συυ, σὺ ὁ φωτισμένος (μὲ κἄποιαν δόσιν εἰρωνείας) ὅτι εἶσαι ὁ ὁδηγὸς τῶν τυφλῶν, εἶσαι σὺ φῶς διὰ τοὺς ἐν τῷ σκότει κ.τ.λ. καὶ ὅτι ἔχεις τὴν μόρφωσιν, δηλαδὴ τὸν τύπον, τὸ πρότυπον τῆς γνώσεως, τὸ καλοῦπι (παράβ. διὰ τὸ «μόρφωσις» Β΄. Τιμόθ. γ΄. 5).

᾿Εὰν λοιπὸν αὐτὴ ἦναι ἡ ἰδέα ποῦ ἔχεις διὰ τὸν ἑαυτόν σου, θὰ σὲ μετρήσω μὲ αὐτὸ τὸ μέτρον· σκέψου καὶ ἀπάντησε.

᾿Εδ. 21—24. ***Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς; ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι᾿ ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται.***

Ὁ καυχώμενος εἰς ἑαυτὸν Φαρισαῖος, διδάσκων καὶ ἐλέγχων τοὺς ἄλλους, ἐνῷ αὐτὸς φωρᾶται παραβαίνων ὅσα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀπαιτεῖ νὰ φυλάττουν, ὄχι μόνον ἀποδεικνύει μόνος του τὴν ἐνοχήν του, ἀλλὰ καὶ ἀτιμάζει τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον φέρει εἰς τὰ χείλη του. Καὶ γίνεται πρόξενος ζημίας εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὸν Θεόν, διότι ἐξ αἰτίας του τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ βλασφημεῖται.

Βεβαίως ὁ ᾿Απόστολος δὲν κατηγορεῖ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ᾿Ιουδαίους ὅτι εἶναι ἔνοχοι κλοπῆς κ.τ.λ. ἀλλὰ θέλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ αὐτοὶ ὡς ἔθνος, οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ἐθνῶν, εἶναι ἔνοχοι τῶν ἁμαρτιῶν τούτων καὶ μάλιστα περισσότερον ἔνοχοι, παρὰ τὴν καύχησιν καὶ τὴν γνῶσίν των.

(ἀκολουθεῖ) ***Μ. Κυριακάκης.***

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΛΕΙΟΤΗΣ

«Διὰ τοῦτο, ἀφήσαντες τὴν ἀρχικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, ἂς φερώμεθα πρὸς τὴν τελειότητα, μὴ βάλλοντες πάλιν θεμέλιον μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως εἰς Θεόν, τῆς διδαχῆς τῶν βαπτισμῶν καὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς αἰωνίου κρίσεως». (Ἑβρ· ς΄. 1, 2).

Πᾶν σύστημα φιλοσοφικόν, πᾶσα ἐπιστήμη, πᾶσα γλῶσσα περιέχει στοιχεῖα οὐσιώδη, ἅτινα ὅμως δὲν ἀποτελοῦν τὸ σύνολον αὐτῆς. Τὰ στοιχεῖα μιᾶς γλώσ-

σης δὲν εἶναι ὁλόκληρος ἡ γλῶσσα. Τὰ θεμέλια μιᾶς οἰκίας δὲν εἶναι ἡ οἰκία ὁλόκληρος, ἂν καὶ εἶναι ἀπαραίτητον μέρος αὐτῆς, διότι ἄνευ θεμελίων οἰκία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Καὶ ἀντιστρόφως, ἐμπορεῖ κανεὶς νὰ γνωρίζῃ στοιχεῖα πολλῶν γλωσσῶν, χωρὶς νὰ ἦναι κάτοχος καμμιᾶς ἐξ αὐτῶν. Δύναται νὰ κτίσῃ στρέμματα ὁλόκληρα θεμελίων χωρὶς νὰ ἔχῃ οἰκίαν.

Ὑπάρχουν καὶ εἰς τὸν Χριστιανισμὸν θεμέλια, ἤτοι, στοιχεῖα· εἶναι δὲ ταῦτα ***δογματικὰ*** καὶ ***πρακτικά***. Εἰς τὸ προκείμενον χωρίον ὁ ἱερὸς συγγραφεὺς ἀπαριθμεῖ τὰ στοιχεῖα ἢ θεμέλια ταῦτα—τὴν μετάνοιαν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, τὴν πίστιν ἐπὶ τὸν Θεόν, τὴν διδαχὴν περὶ βαπτίσματος καὶ περὶ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, τὸ δόγμα περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως καὶ τὸ τῆς αἰωνίου κρίσεως. Ἐκ τούτων τὰ μὲν δύο πρῶτα εἶναι ***πρακτικαὶ*** ἀρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὰ δὲ ἄλλα τέσσαρα εἶναι ***δογματικαὶ*** ἀρχαί. Καὶ ὁ συγγραφεὺς προτρέπει τοὺς ἐξ Ἑβραίων Χριστιανοὺς νὰ μὴ ἀρκεσθοῦν (νὰ μὴ περιορισθοῦν) εἰς τὰ θεμελιώδη ταῦτα στοιχεῖα, ἀλλὰ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴν τελειότητα.

Καὶ τί ἐννοεῖ λέγων ***τελειότητα;*** Ἐννοεῖ ***τελειοποίησιν*** εἰς τὸ δογματικὸν μέρος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἢ εἰς τὴν πρακτικὴν Χριστιανικὴν ζωήν; Τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ σπουδαῖον καὶ ἐνδιαφέρον καὶ προὐκάλεσε κατὰ καιροὺς πολλὰς συζητήσεις καὶ διαφωνίας μεταξὺ τῶν θεολόγων. Φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἐδῶ νὰ ἐννοῆται ἡ τελειότης εἰς τὸ δογματικὸν μέρος τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι τοῦτο θὰ προϋπέθετε βαθμὸν διανοητικῆς μορφώσεως ἀνέφικτον διὰ τοὺς πολλούς. Τοιαύτην δὲ τελειότητα οὔτε ἡ Ἁγία Γραφὴ οὔτε ἡ παγκόσμιος πεῖρα οὔτε ἡ ἐπιστήμη παρουσιάζει ὡς κατορθωτήν. Τοὐναντίον, ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ 1900 ἔτη, μὲ τὰς διαφωνίας καὶ ἔριδας τῶν Συνόδων καὶ θεολόγων ἐπὶ τῶν δογμάτων τῆς θρησκείας, μαρτυρεῖ τρανῶς ὅτι ἡ τοιαύτη τελειότης δὲν εἶναι δυνατή.

Ἄλλως τε ἡ δογματικὴ ἢ διανοητικὴ αὐτὴ τελειότης καὶ ἐὰν ἀκόμη ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσουν εἰς αὐτὴν ὀλίγοι τινὲς ἐξαιρετικοὶ νόες, θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸν καθολικὸν χαρακτῆρα τῆς θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις ἔχει ὡς κύριον σκοπὸν καὶ μέλημα αὐτῆς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ καὶ ἀσπαστὴ ἀπὸ πᾶσαν τάξιν ἀνθρώπων, ἤτοι, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς κατωτάτης διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Ἐὰν ἡ δογματικὴ τελειότης ἦτο τὸ τέρμα καὶ ὁ σκοπὸς τῶν προσπαθειῶν τοῦ Χριστιανοῦ, τότε τὰ πλήθη θὰ ἀπεκλείοντο τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν θρησκείαν καὶ ὁ Χριστιανισμὸς θὰ ἐγίνετο ὅμοιος μὲ τὰς ἀρχαίας φιλοσοφίας, τῶν ὁποίων οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ ὀπαδοὶ ἐδίδασκον ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἐφικτὴ εἰς ὀλίγους μόνον—τοὺς διανοητικῶς ἀνεπτυγμένους.

Ἡ τελειότης, τὴν ὁποίαν συνιστᾷ ἐδῶ ὁ θεόπνευστος συγγραφεύς, εἶναι προφανῶς ἡ ***τελειοποίησις τῆς πνευματικῆς ζωῆς*** τοῦ Χριστιανοῦ. Ὁ συγγραφεὺς συγκρίνει τὸ Ἰουδαϊκὸν θρησκευτικὸν σύστημα πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἰουδαϊσμὸς δὲν ἠδυνήθη διὰ τοῦ Νόμου νὰ τελειοποιήσῃ τὸν ἄνθρωπον πνευματικῶς· προτρέπει δὲ εἰς τὴν τοιαύτην

τελειοποίησιν ὑπὸ τὴν ζωογόνον ἐπιρροὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ εἶναι ἡ ***ἀγάπη***.

Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ νόμος, ὅστις διέπει καὶ πρέπει νὰ διέπῃ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστιανοῦ εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ πνευματικοῦ του χαρακτῆρος—ἀγάπη ὑπερτάτη πρὸς τὸν Θεόν, ἀγάπη ἀδελφικὴ πρὸς πάντας ἀνθρώπους. «Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ πλήρωσις τοῦ Νόμου» (Ρωμ. ιγ'. 10). Ὅταν ὁ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης του τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας καὶ διανοίας, καὶ νὰ ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτόν, εὑρίσκεται ἤδη πολὺ πλησίον εἰς τὴν τελειότητα.

Ἀλλ' εἶναι ἆρά γε δυνατὸν νὰ φθάσῃ τις εἰς τὸ σημεῖον αὐτό; Βεβαίως διὰ τῶν ἰδίων του ἠθικῶν δυνάμεων μόνων δὲν δύναται, ἄνευ τῆς Θείας ἀποκαλύψεως καὶ βοηθείας. Μόνον ὁ Θεὸς τοῦ Εὐαγγελίου δύναται νὰ ἀνάψῃ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν τὴν ἀγάπην ἐκείνην, ἥτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον «ὑπερβάλλει πᾶσαν γνῶσιν» (Ἐφεσ. γ'. 19).

Ὁ Παῦλος ἐξαίρει τὴν ἀγάπην ὡς τὸ ζωτικὸν στοιχεῖον, τὴν ζύμην πάσης ἀρετῆς καὶ πάσης πνευματικῆς χάριτος. «Ἐὰν λαλῶ τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ἔγεινα χαλκὸς ἠχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον... Νῦν δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, μεγαλητέρα δὲ τούτων ἡ ἀγάπη» (Α'. Κορινθ. ιγ',). Καὶ ἀλλαχοῦ ἀπαριθμῶν τοὺς καρποὺς τοῦ Πνεύματας, θέτει πρώτην τὴν ἀγάπην: «Ἀγάπη,, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πρᾳότης, ἐγκράτεια» (Γαλάτ. ε'. 22). Καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀγάπη ἐμπερικλείει ὅλας τὰς λοιπὰς Χριστιανικὰς ἀρετάς, διότι ὁ ἔχων τὴν ἀληθῆ ἀγάπην κατέχει καὶ τὰ ἄλλα αὐτὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀληθοῦς Χριστιαεοῦ.

Οἱ ἔχοντες λοιπὸν τὴν ἀγάπην ταύτην εἰς μέγαν βαθμὸν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι προσεγγίζουν εἰς τὴν τελειότητα. Ἀλλ' ἡ ***τελειότης*** ἆρά γε σημαίνει ***τό ἀναμάρτητον;*** Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σημασίας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐννοοῦμεν τὴν λέξιν «ἀναμάρτητον». Ἐὰν δι' αὐτῆς ἐννοοῦμεν τὸ «ἄπταιστον», ἤτοι, τὴν ἀπολύτως ἀκριβῆ τήρησιν ὁλοκλήρου τοῦ ἠθικοῦ νόμου, τότε βεβαίως εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ***τελειότης*** εἶναι ἀδύνατος, διότι οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι ἀναμάρτητος· ἀφοῦ ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων Παῦλος λέγει περὶ ἑαυτοῦ: «Οὐχὶ ὅτι ἔλαβον ἤδη τὸ βραβεῖον ἢ ἔγεινα τέλειος· ἀλλ' ἓν πράττω—τὰ μὲν ὀπίσω λησμονῶν, εἰς δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, τρέχω πρὸς τὸ σημεῖον, διὰ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φιλιππ. γ'. 12, 14). Οὔτε ἐννοεῖται διὰ τῆς τελειότητος βαθμός τις ***ἁγιωσύνης,*** ὅστις δὲν ἐπιδέχεται αὔξησιν· διότι ὁ Ἀπόστολος Πέτρος προτρέπει τοὺς Χριστιανούς, λέγων: «Αὐξάνεσθε εἰς τὴν χάριν», ἡ δὲ αὔξησις εἰς τὴν χάριν εἶναι ἡ αὔξησις εἰς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς ἀρετάς, τῶν ὁποίων κορυφαία εἶναι ἡ ἀγάπη.

Ἠ τελειότης, λοιπόν, τὴν ὁποίαν συνιστᾷ τὸ προκείμενον χωρίον, εἶναι ἡ ηελειοποίησις τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης. Τελειοποιεῖσθε, ἀσκεῖσθε εἰς τὴν ἀγάπην, ἥτις εἶναι ὁ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου. Μὴ πράττετε μηδὲν ἄνευ τῆς ἀγάπης. Αὕτη ἂς ἐμπνέῃ τὰς καρδίας σας καὶ ἂς διευθύνῃ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις

σας. Τοιουτοτρόπως θὰ φέρεσθε βαθμηδὸν καὶ καθ' ἡμέραν πλησιέστερον πρὸς τὸν τέλειον τύπον τοῦ Σωτῆρος σας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ ὑπέρτατον παράδειγμα τῆς ἀγάπης, ἀφεὶς τὴν δόξαν Αὐτοῦ ἐν οὐρανοῖς καὶ κατελθὼν εἰς τὴν γῆν μας, ἵνα πάθῃ καὶ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν Αὐτοῦ καὶ τοὺς πάντας σώσῃ καὶ συνδιαλλάξῃ πρὸς τὸν Θεόν.

(Ἐκ τῶν τοῦ Μιχαὴλ Καλοποθάκη)

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ἡ συμπεριφορὰ—ὁ τρόπος τοῦ φέρεσθαι—εἶναι τόσον ποικιλόμορφος, ὅσον εἶναι καὶ αἱ συνθῆκαι, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐμφανίζεται αὕτη. Τὴν λέξιν «συμπεριφορὰ» ἀκούει κανεὶς συνήθως προκειμένου περὶ τῶν συνηθεστέρων σχέσεων τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη συγκεκριμμένη μορφὴ συμπεριφορᾶς—ἡ **Χριστιανική**—ἥτις δὲν περιορίζεται εἰς ὡρισμένας περιστάσεις καὶ συνθήκας, ἀλλ' ἐκτείνεται εἰς ὅλας τὰς ἀνθρωπίνας σχέσεις. Αὐτὴ δὲ ἐκπροσωπεῖ καὶ ἐμφανίζει **τὸν Χριστιανικὸν χαρακτῆρα**—τὸ γνήσιον πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ.

Ἄξιον νὰ ληφθῇ ὑπὸ σοβαρὰν σκέψιν εἶναι τὸ ὅτι ὅλοι οἱ ἱεροὶ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀποδίδουν μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν Χριστιανοπρεπῆ συμπεριφορὰν τῶν ὀνομαζομένων Χριστιανῶν. Ἀτελὴς εἶναι ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ ἐκείνου, ὅστις δὲν ἐμφανίζει καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς ποικίλας περιστάσεις καὶ σχέσεις τῆς ζωῆς του. Ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι, ἀπὸ τῆς γενικῆς πλευρᾶς τοῦ ζητήματος, καὶ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδιαιτέρας πλευρᾶς, ἥτις κατ' αὐτὸν φαίνεται ἡ μᾶλλον οὐσιώδης, συνιστοῦν καὶ διατάσσουν ὅπως οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κυρίου ἐμφανίζουν τὸν Χριστιανικὸν χαρακτῆρα εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς πράξεις καὶ σχέσεις πρὸς τοὺς γύρω των ἀνθρώπους. Ἀφ' ἑνὸς μέν, ἵνα οὕτω πως ἐκπληρώσουν τὸν ὑψηλόν των προορισμόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀντιληφθοῦν οἱ κοσμικοὶ ἄνθρωποι τὸ κάλλος τοῦ Χριστιανικοῦ χαρακτῆρος καὶ προσελκυσθοῦν πρὸς τὸν Χριστόν.

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, πνεῦμα θετικὸν καὶ ἔχον μεγάλην πεῖραν τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν, ψέγει τὴν παρατηρουμένην μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν τάσιν πρὸς **προσωποληψίαν,** ἣν θεωρεῖ ὡς κηλῖδα ἐπὶ τοῦ Χριστιανικοῦ χαρακτῆρος ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἶναι μέλη ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος, κεφαλὴ τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Χριστός. Ἐλέγχει ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπιδεικτικῶς τιμοῦν τοὺς πλουσίους καὶ κοσμικῶς σημαίνοντας διὰ πρωτοκαθεδρίας, εἰς δὲ τοὺς πτωχοτέρους καὶ κοινωνικῶς ταπεινοτέρους δίδουν θέσεις κατωτέρας Καυτηριάζει τὴν ἔλλειψιν τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, ὡς ὑποσκάπτουσαν τὴν στερεότητα τοῦ Χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος, καὶ ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ παραβαίνων ἐν γνώσει καὶ μίαν μόνην διάταξιν τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ γίνεται ἔνοχος τῆς παραβάσεως ὁλοκλήρου τοῦ Νόμου. Τὸ αὐτὸ δὲ τονίζει καὶ περὶ ἐκείνων, τῶν ὁποίων αἱ πράξεις δὲν εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς ἀξιώσεις των ὡς Χριστιανῶν. Οὗτοι καυχῶνται ὅτι ἔχουν πίστιν, ἐνῷ βλέποντες ἀδελφὸν ὅστις στερεῖται τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων,

δὲν τείνουν πρὸς αὐτὸν χεῖρα βοηθείας ἐκ τοῦ περισσεύματός των, ἀλλὰ νομίζουν ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὸν νόμον τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης λέγοντες εἰς αὐτόν: «Θερμαίνου καὶ χορταίνου!» Καὶ ἐρωτᾷ ὁ Ἀπόστολος: «Τί τὸ ὄφελος μιᾶς πίστεως, ἥτις δὲν συνοδεύεται ὑπὸ ἔργων; Διὰ τῶν ἔργων σου ὀφείλεις νὰ ἀποδείξῃς ὅτι ἔχεις πίστιν».

Ἕτερον σοβαρώτατον διαλυτικὸν στοιχεῖον τῶν ὁμαλῶν καὶ Χριστιανοπρεπῶν σχέσεων καταγγέλλει ὁ Ἰάκωβος—***τὴν ἀχαλίνωτον γλῶσσαν***, τῆς ὁποίας ἡ πρὸς τὸ κακὸν δύναμις εἶναι ἀνυπολόγιστος. Τὴν τοιαύτην γλῶσσαν ἀποκαλεῖ «πῦρ, κόσμον τῆς ἀδικίας, μολύνουσαν ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσαν τὸν τροχὸν τοῦ βίου καὶ φλογιζομένην ὑπὸ τῆς γεέννης...» «Ἐάν τις μεταξύ σας νομίζῃ ὅτι εἶναι θρῆσκος καὶ δὲν χαλινόνῃ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατᾷ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου ἡ θρησκεία εἶναι ματαία». Καὶ ἀλλαχοῦ: «Τίς εἶναι μεταξύ σας σοφὸς καὶ ἐπιστήμων; Ἄς δείξῃ ἐκ τῆς καλῆς αὐτοῦ διαγωγῆς τὰ ἔργα του ἐν πρᾳότητι σοφίας... Ἡ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν εἶναι ἁγνή, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καλῶν καρπῶν, ἀμερόληπτος καὶ ἀνυπόκριτος. Καὶ ὁ καρπὸς τῆς δικαιοσύνης σπείρεται ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ τῶν εἰρηνοποιῶν».

Ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης, ὅλως ἀφιερωμένος εἰς τὴν διακήρυξιν τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου του καὶ εἰς τὴν διὰ μαρτυριῶν ἀπόδειξιν ταύτης, δὲν ἠσχολήθη κυρίως μὲ τὰς λεπτομερείας τῆς Χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς, διότι ἔχων πάντοτε ἐν τῇ μνήμῃ του τοὺς λόγους τοῦ ἀγαπητοῦ Διδασκάλου, τὴν νύκτα ἐκείνην τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τῆς προδοσίας καὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἀρκεῖται παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ συνιστᾷ τὴν ἀγάπην ὡς πηγὴν τῆς ἀλληλεγγύης τῶν Χριστιανῶν. «Ἐντολὴν νέαν δίδω εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»: «Ἐν τούτῳ γνώσονται ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἔστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχετε ἐν ἀλλήλοις». Καὶ ἐν γήρατι βαθεῖ τὸ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου κήρυγμά του ἦτο πάντοτε: «Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους!».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ δεινὸς θεολόγος καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν διανοούμενος μεταξὺ τῶν Ἀποστόλων, ἀπαριθμεῖ ἐκτενῶς καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὰς κυριωτέρας σχέσεις τῆς ζωῆς—οἰκογενειακάς, κοινωνικάς, πολιτειακάς—σοφῶς καὶ συνετῶς προτρέπων καὶ διατάσσων τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς Χριστιανοὺς συμπεριφοράν, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δοξάζηται δι' αὐτῆς ὁ Χριστός, οἱ δὲ Ἐθνικοί, οἱ ἀδιαφοροῦντες ἢ καὶ ἐχθρικῶς διακείμενοι πρὸς αὐτούς, νὰ ἐκτιμήσουν τὸ Χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ τὴν Χριστιανοπρεπῆ διαγωγὴν τῶν ὀπαδῶν τοῦ Χριστοῦ. Μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων πολυτίμων συστάσεων, τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως οἱ ἰσχυρότεροι κατὰ τὴν πίστιν συγκαταβαίνουν πρὸς τὰς ἀδυναμίας τῶν ἀδυνατοτέρων, ἔστω καὶ διὰ τῆς θυσίας τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων αὐτῶν, ὅπως μὴ φέρουν σκάνδαλον ἢ πρόσκομμα εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν πορείαν ἐκείνων. Ὡς τὴν πηγὴν δὲ πάσης ἀρετῆς καὶ καλῆς ἀνθρωπίνης σχέσεως ὑποδεικνύει τὴν ***ἀγάπην*** τοῦ Χριστοῦ, ἥτις ὅταν ἦναι ἐκκεχυμένη εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν, περιπτύσσει καὶ τοὺς ἀδελφούς, ἀκόμη δὲ καὶ τοὺς ἐχθρικῶς διακειμένους. Ἀληθὴς ὕμνος πρὸς τὴν ἀγάπην ὡς πηγὴν ὅλων τῶν Χριστιανικῶν ἀρετῶν καὶ ὡς

βάσιν τοῦ Χριστιανικοῦ χαρακτῆρος εἶναι τὸ 13ον κεφάλαιον τῆς Α'. πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ὁ αὐθόρμητος, θερμός, ἐγκάρδιος χαρακτήρ, ὁ ἄνθρωπος τῶν ἀποτόμων ἀποφάσεων, ὅστις τὴν θλιβερὰν πτῶσίν του ἐξήγνισε διὰ μετανοίας τόσον βαθείας καὶ σταθερᾶς, ὥστε ὁ καρδιογνώστης Κύριος δὲν ἐδίστασε νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν τὴν στοργικὴν φροντίδα τοῦ ποιμνίου του, γράφων πρὸς τοὺς εἰς διαφόρους χώρας ἐγκατεστημένους ἐξ Ἰουδαίων τῆς διασπορᾶς Χριστιανούς, διαλαμβάνει περὶ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἀπέναντι ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν, ἐχθρῶν καὶ ἀδελφῶν, καὶ ἕνα μόνον σκοπὸν θέτει καὶ συνιστᾷ ἐνώπιον αὐτῶν, τὸ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα, ὅπερ φέρουν ὡς Χριστιανοί, καὶ νὰ μεταβάλλεται ἡ ἀδιαφορία καὶ ἡ ἔχθρα τῶν ἔξω εἰς ἐκτίμησιν, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τὰς κοινωνικὰς καὶ ἀτομικὰς σχέσεις ἐξετάζων, καλεῖ τοὺς Χριστιανοὺς ὅπως, ἀπορρίπτοντες πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πᾶσαν καταλαλιάν, ἐπιποθήσουν, ὡς νεογέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα τοῦ Εὐαγγελίου, ἵνα αὐξηθοῦν δι' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐγεύθησαν ὅτι ἀγαθὸς εἶναι ὁ Κύριος. «Διὰ τοῦτο, λέγει, ἀναζωσθέντες τὴν ὀσφὺν τῆς διανοίας ὑμῶν, ἐγκρατεύεσθε καὶ ἔχετε τελείαν ἐλπίδα εἰς τὴν χάριν, τὴν ἐρχομένην εἰς ὑμᾶς, ὅταν ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συμμορφούμενοι μὲ τὰς προτέρας ἐπιθυμίας τὰς ἐν ἀγνοίᾳ ὑμῶν, ἀλλὰ καθὼς εἶναι ἅγιος Ἐκεῖνος, ὅστις σᾶς ἐκάλεσεν, οὕτω καὶ σεῖς γίνεσθε ἅγιοι ἐν πάσῃ διαγωγῇ· διότι εἶναι γεγραμμένον, Ἅγιοι γίνεσθε, διότι Ἐγὼ εἶμαι ἅγιος».

«Ἐστὲ δὲ πάντοτε ἕτοιμοι πρὸς ἀπολογίαν μετὰ πραότητος, πρὸς πάντα τὸν ζητοῦντα παρ' ὑμῶν λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, ἔχοντες συνείδησιν ἀγαθήν, ἵνα, ἐνῷ σᾶς καταλαλῶσιν ὡς κακοποιούς, καταισχυνθῶσιν οἱ συκοφαντοῦντες τὴν καλήν σας ἐν Χριστῷ διαγωγήν. Διότι καλήτερον νὰ πάσχητε, ἐὰν οὕτως ἦναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντες παρὰ κακοποιοῦντες.

«Καθαρίσατε λοιπὸν τὴν ψυχὴν ὑμῶν μὲ τὴν ὑπακοὴν τῆς ἀληθείας διὰ τοῦ Πνεύματος, πρὸς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον καὶ ἀγαπήσατε ἐνθέρμως ἀλλήλους ἐκ καθαρᾶς καρδίας.

«Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὑμᾶς, ὡς ξένους καὶ παρεπιδήμους, νὰ ἀπέχησθε τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν (παντὸς πράγματος) τῶν στρατευομένων κατὰ τῆς ψυχῆς, ὅπως ἔχητε καλὴν τὴν διαγωγήν σας μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, ἵνα ἐνῷ καταλαλῶσιν ὑμᾶς ὡς κακοποιούς, ἐκ τῶν καλῶν σας ἔργων δοξάσωσι τὸν Θεόν.

«Ἐν τέλει γίνεσθε **πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες, μὴ ἀποδίδοντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, ἀλλὰ τοὐναντίον εὐλογοῦντες,** ἐξεύροντες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα κληρονομήσητε εὐλογίαν».

Ὁ Ἀπόστολος ἐδῶ δὲν περιορίζεται εἰς συστάσεις καὶ διατάξεις, αἵτινες ἀποβλέπουν κυρίως εἰς ἐξωτερικὰς πράξεις, ἀλλ' εἰσχωρεῖ καὶ εἰς τὸ ἄδυτον τῶν αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων τῆς ψυχῆς! Ἀλλ' ἆρά γε δύνανται τὰ αἰσθήματα, αἱ ψυχικαὶ διαθέσεις, νὰ ἐκδηλῶνται κατὰ πρόσταγμα; Ἡ συμπάθεια δύναται νὰ

δημιουργηθῇ κατ᾽ ἐντολὴν ἐπιτακτικήν; Ἡ πεῖρα ἑκάστου διαμαρτύρεται πρὸς τοῦτο, καθότι γνωρίζομεν ὅτι τὰ αἰσθήματα εἶναι προϊὸν καλλιεργείας· πάντως δὲν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸ πρόσταγμα τῆς θελήσεώς μας. Ἀνάγκη πᾶσα νὰ προέλθουν ὥριμοι ἐκ προσφόρων συνθηκῶν.

Ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὸν φυτικὸν κόσμον πείθει περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς καλλιεργείας. Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους μεταμορφώνει τὴν χέρσον καὶ πετρώδη ἔρημον εἰς ἀγροὺς καρποφόρους, Ἡ ἁρμόδιος καλλιέργεια τοῦ στυφοῦ καὶ πικρίζοντος ἀγριομήλου, τὸ μεταβάλλει εἰς εὔχυμον καὶ εὔγευστον καρπόν! Τ᾽ ἀνάπαλιν, ἡ ἀμέλεια τῆς καλλιεργείας τοῦ ῥόδου ἐπαναφέρει τὴν ὡραιοτάτην τριανταφυλλέαν εἰς στεγνὸν σκελετόν, βρίθοντα ἀκανθῶν

Ἡ τοῦ Ἀποστόλου προτροπὴ «ἐστὲ συμπαθεῖς», ἥτις πραγματοποιεῖται εὐκολώτερον ἐπὶ ἀνθρώπων εὐαισθήτου χαρακτῆρος καὶ λεπτῆς ἀνατροφῆς, ἀπαντᾷ ὅμως σχεδὸν ἀνυπέρβλητον πρόσκομμα ἐπὶ χαρακτῆρος σκαιοῦ, ἀναγώγου, ἀποτόμου. Πῶς δύναταί τις τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα νὰ καταστήσῃ ἔδαφος πρόσφορον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λεπτοτάτου καὶ ἐξαισίου ἄνθους τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης — τῆς συμπαθείας; Αὕτη ὄχι μόνον κλαίει μετὰ κλαιόντων καὶ χαίρει μετὰ χαιρόντων, ἀλλὰ καὶ διαισθάνεται τὴν λύπην καὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἄλλου, διὰ τῆς μυστηριώδους ἐπενεργείας τῆς ἀγάπης. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ μεταβάλῃ τις ὀργανικῶς τὸν χαρακτῆρά του;

Τὸ τοιοῦτον ὑπερβαίνει τὰς ἀνθρωπίνους προσπαθείας, ἂν δὲν ἐνισχυθῶσιν ἄνωθεν· τὸ θαῦμα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως εἶναι αὐτὴ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ, ὅπως μεταβάλῃ ῥιζικῶς τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιδρᾷ ἐφ᾽ ὅλων τῶν σχέσεών του μετὰ τῶν ὁμοίων του,

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος δίδει καὶ τὴν ἁρμόζουσαν πρὸς τοῦτο ὁδηγίαν: «Ἁγιάσατε Κύριον τὸν Θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν». Τοῦτο ἐκφράζει καὶ ὁ Παῦλος γράφων: «Ἀνανεούμεθα διὰ τοῦ Πνεύματος Αὐτοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀνθρώπῳ». Ὁ ὅρος δὲ τῆς τοιαύτης ἀνανεώσεως εἶναι ὁ καθαρισμός. «Ὁ Κύριος κάθηται ὡς ὁ χωνεύων καὶ καθαρίζων τὸ ἀργύριον». Διὰ τοῦ χωνευτηρίου πρέπει νὰ ἀποβληθῇ ἡ σκωρία τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ ἐπιλάμψῃ ἡ ψυχὴ καθαρά, διὰ τῆς δοκιμασίας τοῦ πυρός. Οὕτω δὲ διὰ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Ὑψίστου, ὁ ἄνθρωπος μεταβάλλεται εἰς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὥστε αἱ πηγαὶ τῆς συμπαθείας νὰ ῥέουν ἀκωλύτως πρὸς πᾶσαν ἀνάγκην, στενοχωρίαν, λύπην ἢ χαρὰν τῶν συνανθρώπων.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἐπὶ τῆς γῆς ἐνεφανίσθη Εἷς ὑπὸ μορφὴν ἀνθρώπου καὶ ὡς τοιοῦτος ἐκάθησε κουρασμένος παρὰ τὸ φρέαρ τῆς Συχάρ, ἐκοιμήθη ἐντὸς ἁλιευτικοῦ πλοιαρίου ἐπὶ τῆς λίμνης, ἐδάκρυσεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Λαζάρου, ἐπλήρωσε φόρους εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ ἔφαγε ψάρια παρὰ τὴν παραλίαν. Ἐπίσης ἐχόρτασε

5000 ἀνθρώπους μὲ σχεδὸν τίποτε, καθησύχασε τὴν τρικυμίαν τῆς Λίμνης. ἐκαθάρισε λεπρούς, διήνοιξεν ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἀνέστησε νεκροὺς καὶ ἀνέστη καὶ ὁ ἴδιος ἐκ νεκρῶν. Ποῖαι εἶναι αἱ διαβεβαιώσεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὡς πρὸς τὸν Ἕνα αὐτόν;

I. ***Πέντε ἐσωτερικαὶ ἀποδείξεις.***

1) ***Ἡ προΰπαρξίς Του εἶναι ἀποδεδειγμένη.*** Κατὰ πρῶτον παρατηροῦμεν τί λέγει περὶ τούτου ὁ ἀλάθητος Λόγος τοῦ Θεοῦ: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος» (Ἰωάν. α΄. 1). Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἦτο κατὰ ἓξ μῆνας μεγαλήτερος τοῦ Ἰησοῦ, ἐν τούτοις ὁ Ἰωάννης ἔλεγεν: «Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὅς ἔμπροσθέν μου γέγονεν» (Ἰωάν. α΄. 30).

Ὁ Ἀβραὰμ ἔζησε 2247 ἔτη πρὸ τοῦ Χριστοῦ· ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς εἶπε: «Πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμὶ» (Ἰωάν. η΄. 58). Ὁ κόσμος εἶχε δημιουργηθῆ πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅμως ὁ Χριστὸς ὡμίλει περὶ τῆς δόξης, ἣν εἶχε «πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι» (Ἰωάν. ιζ΄. 5) Ἐπίσης εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Μιχαίου (ς΄. 2) ἀναγινώσκομεν: «Καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ᾿ ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος».

2) ***Ἡ δημιουργία ἀποδίδεται εἰς Αὐτόν.*** «Πάντα δι᾿ αὐτοῦ ἐγένετο» (Ἰω. α΄. 3) καὶ προστίθεται: «καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὅ γέγονεν». Ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δημιουργήσῃ Ἑαυτόν, ἕπεται ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ «ἀδημιούργητος» Δημιουργὸς τοῦ Σύμπαντος.

3) ***Τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος*** εἶναι Αὐτός. Τὰ τρία πρόσωπα ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι καθορίζονται ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῇ (θ΄. 14): «Ὃς (Χριστὸς) διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ». Ἐν Γεν. α΄. I λέγεται: «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν». «Θεὸς» δέον νὰ νοηθῇ εἰς τὸν πληθυντικὸν (Ἐλοχὶμ)· ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ γλώσσῃ συναντᾶται ἡ λέξις «Θεὸς» ἄλλοτε εἰς τὸν ἑνικὸν καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν πληθυντικόν. Εἰς τὸ χωρίον αὐτὸ τῆς Γεννέσεως ἡ ἀποδίδουσα τὴν λέξιν «Θεὸς» Ἑβραϊκὴ λέξις δὲν εἶναι εἰς τὸν ἑνικὸν ἀλλ᾿ εἰς τὸν πληθυντικόν. Συνεπῶς ὁ Θεὸς θὰ ἔπρεπε νὰ ἦναι δύο ἢ περισσότεροι. Γνωρίζομεν ὅτι ἦτο Πατήρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, οἵτινες εἶπον: «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον» (Γεν. α΄. 20). Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι α) ***ἡ ἐκλογὴ*** τοῦ πιστοῦ γίνεται παρὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος: «ἐκλεκτοῖς... κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ραντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α΄. Πέτρ. α΄. 2). β) ***Ἡ χάρις*** δίδεται ἐπίσης παρὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος»· καὶ γ) ***Ἡ ἀποκάλυψις*** κεκρυμμένων ἀληθειῶν ἐπίσης ἀποδίδεται εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα: «Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν... καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὐτοῦ... ἐγενόμην ἐν Πνεύματι» (Ἀποκ. α΄. 5—10). Ἡ εὐλογητή, αἰωνία Ἁγία Τριὰς πάντοτε ἐργάζεται ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ καὶ ἑνότητι.

4) ***Τιμαὶ ἀνήκουσαι εἰς τὸν Θεὸν ἀποδίδονται καὶ εἰς τὸν Χριστόν. Τιμή,*** ἡ ὁποία ὀφείλεται μόνον εἰς τὸν Παντοδύναμον. Εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀναφέρεται 60 φορὰς ἡ λέξις «προσκύνησις». Ἐκ τούτων 15 φορὰς ανα-

φέρεται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ. ***Δέησις*** ἀναφέρεται ὡς γινομένη πρὸς τὸν Χριστὸν 40 φοράς. 1) «Ἄνδρες σοφοὶ ἦλθον καὶ εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς Μητρὸς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ» (Ματθ. β'. 11). 2) Ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ του λέγει: «Πάντες τιμῶσι τὸν Υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα» (Ἰω. ς'. 23). Ὁ Θωμᾶς ἀνέκραξεν: «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου» (Ἰω. κ'. 28). 4) Ὁ Πέτρος εἶπε: «Κύριε, πρός τίνα ἀπελευσόμεθα; Ρήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» (Ἰω. ς'. 68). 5) Οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν τρικυμίαν «προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες: Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ» (Ματθ. ιδ'. 33). Αἱ γυναῖκες μετὰ τὴν ἀνάστασιν «προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ» (Ματθ. κη'. 9). 7) Ὅλοι οἱ οὐρανοὶ ἀναφωνοῦν «ἄξιος εἶ λαβεῖν... ὅτι ἐσφάγης» (Ἀποκ. ε'. 9).

5) ***Ποικίλαι δυνάμεις τῷ ἀποδίδονται.*** «Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς» (Ματθ. κη'. 18). Εἶχεν ἀπόλυτον κυριαρχίαν καὶ δύναμιν.

1) ***Κατὰ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ σώματος.*** α) Ἐπὶ τῆς ὕλης—ὁ λεπρὸς (Ματθ. η'. 2). β) Ἐπὶ τῆς διανοίας—ὁ σεληνιαζόμενος (Ματθ. δ'. 24). γ) Ἐπὶ τῶν νεύρων—ὁ παραλυτικὸς (Μάρκ. β'. 10).

2) ***Κατὰ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως.*** α) Κατάπαυσις τρικυμίας (Ματθ. η'. 24), β) μετατροπὴ ὕδατος εἰς οἶνον (Ἰωάν. β. 9), γ) ξήρανσις συκῆς (Ματθ. κα'. 20).

3) ***Κατὰ τοῦ θανάτου:*** α) ἀνάστασις κορασίδος (Ματθ. θ'. 25), β) ἀνάστασις νεανίσκου τῆς Ναΐν (Λουκ. ζ'. 14), γ) ἀνάστασις Λαζάρου (Ἰωάν. ια'. 44).

4) ***Κατὰ τῶν δαιμόνων:*** α) ἐξέβαλε 7 ἀπὸ μίαν γυναῖκα (Λουκ. η'. 2, β) 2000 ἀπὸ χοίρους (Μάρκ. ε'. 13), γ) Οἱ δαίμονες ἐμαρτύρησαν περὶ τῆς ἐξουσίας του (Ματθ. η'. 29).

5) ***Κατὰ τοῦ Ἅδου:*** «Καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου (Ἀποκ. α'. 18). Ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ βασιλεία (Ψαλ. κα'. 29) «Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων» τῆς οἰκουμένης (Δαν. β'. 44. Ἀποκ. ιθ'. 16).

Τώρα, ἐκτὸς τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἄς ἐξετάσωμεν καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ.

II. ***Πέντε ἐξωτερικαὶ ἀποδείξεις.***

Ἐκτὸς τῆς Βίβλου ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός.

1) ***Ἡ συνέχεια τῆς Ἐκκλησίας:*** Ἄνθρωποι, ποὺ ἐδειλίασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἔγιναν ἥρωες κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, ὥστε 3000 μετεστράφησαν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (Πράξ. β'. 41), 5000 μετά τινας ἡμέρας (Πράξ. δ'. 4).

Εἰς τὰς Κατακόμβας ἐν Ρώμῃ ὑπῆρχον 70,000 περίπου σώματα πιστῶν τοῦ Χριστοῦ, ὡς δεικνύουν αἱ ἐπιγραφαί. Τῷ ὄντι ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Κυρίου εἶχεν ἐπαληθεύσει: «ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. ις'. 18).

Ἔγιναν ἀπόπειραι νὰ καταστρέψουν τὴν Ἐκκλησίαν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, δι' ἐξοριῶν καὶ διώξεων παντοίων, ἐν τούτοις ὑπολογίζεται ὅτι σήμερον ἄνω τῶν 600 ἑκατομμυρίων λατρεύουν τὸν Κύριον καὶ προσκυνοῦν Αὐτόν, ὅστις ἀπέθανεν ἐν ἀτιμώσει καὶ θλίψει ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ.

3) ***Ἡ δύναμις τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ :*** Ὅλη ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ διδασκαλία περιλαμβάνεται ἐντὸς ἑνὸς μικροῦ βιβλίου, τῆς Καινῆς Διαθήκης. Καὶ ὅμως ἐπὶ 2000 ἔτη παρ' ὅλας τὰς γιγαντιαίας ἐφευρέσεις τῆς Ἐπιστήμης παρ' ὅλην τὴν ὑλικὴν καὶ διανοητικὴν πρόοδον καὶ τὸν πλουτισμόν, οὐδὲν δίδαγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἔχει μεταβληθῇ ἢ ἀκυρωθῇ. Σήμερον τὸ Εὐαγγέλιον ἵσταται ὡς τὸ γρανιτῶδες βάθρον ὅλου τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ, ἀποτελεῖ δὲ τὸ γνώρισμα τῆς ἠθικῆς καὶ γνησίας προόδου.

Πολλὰ βιβλία ἔχουν γραφῆ ἀφορῶντα τὰς Ἁγίας Γραφάς, πολλαὶ εἰκόνες ἐτυπώθησαν σχετικαὶ μὲ τὸν Χριστὸν καὶ τὸ ἔργον Του καὶ πολλαὶ ἐκδηλώσεις τῆς «ἀδελφικῆς ἀγάπης» ἔγιναν καὶ γίνονται δι' ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ πολὺ περισσότεραι παρ' ὅ,τι ἔγιναν δι' οἱονδήποτε ἄλλο πρόσωπον ἢ ἄλλην ἰδεολογίαν.

4) ***Ἡ μαρτυρία τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ·*** Διὰ νὰ τὰς ἀπαριθμίσωμεν θὰ μᾶς ἐχρειάζοντο πολλαὶ σελίδες.

1) Ὁ Παῦλος δι' ὁράματος τοῦ Ἰησοῦ (Πραξ. κς'. 13) εἶχε μεταβληθῆ ἀπὸ ἄγριον διώκτην εἰς τὸν εὐγενέστερον ὑπηρέτην τοῦ Θεοῦ.

2) Ὁ Θωμᾶς Παίην (Payne), δεδηλωμένος ἄπιστος, εἶπε περὶ τοῦ Χριστοῦ : «Ἦτο ἕνας ἐνάρετος καὶ ἀξιαγάπητος ἄνθρωπος».

3) Ὁ Ρουσσὼ (Rousseau) εἶπεν : «Ἐὰν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους ἦσαν ἄξιαι ἑνὸς ἀνθρώπου σοφοῦ, ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν ἄξιαι ἑνὸς Θεοῦ».

4) Ὁ Ρενὰν (Renan) εἶπεν : «Ἤδη ἀναπαύου ἐν τῇ δόξῃ σου, ἐνάρετε θεμελιωτά, τὸ ἔργον ἐτελείωσεν. Ἡ θεότης ἀποκατεστάθη. Ὁποιανδήποτε ἔκπληξιν καὶ ἂν μᾶς παρουσιάσῃ τὸ μέλλον, οὐδεὶς θὰ ὑπερβάλῃ ποτὲ τὸν Ἰησοῦν».

5) Ὁ Ἴγγερσολ (Ingersoll), Ἀμερικανὸς ἄπιστος ρήτωρ, εἶπε : «Διὰ τὸν μέγαν καὶ μαρτυρικὸν αὐτὸν ἄνθρωπον αἰσθάνομαι τὴν μεγαλητέραν ἐκτίμησιν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐσταύρωσαν ἕνα εὐγενῆ καὶ τελείως ἀθῷον ἄνθρωπον».

5) ***Ἡ προσωπικὴ μαρτυρία ἑκάστου ἀνθρώπου.*** Μετὰ τὸν λόγον ἑνὸς ἀπίστου κήρυκος, ὅστις προσεπάθησε νὰ καταρρίψῃ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἷς ἐργατικὸς τῷ εἶπε : «Πρὸ ἀρκετῶν μηνῶν ἤμουν ἕνας βλάσφημος μέθυσος (καὶ κἄτι παραπάνω)· σήμερον εἶμαι ἕνας ἀλλοιώτικος ἄνθρωπος, καθὼς ἠμποροῦν νὰ μαρτυρήσουν ἐδῶ οἱ σύντροφοί μου. Ἐξήγησέ μου πῶς συνέβη αὐτό ; Μήπως διότι ἐπίστευσα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν ;» Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ ἑκατοντάδας, χιλιάδας, ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, καθ' ὅλους τοὺς μετὰ Χριστὸν αἰῶνας, καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ποὺ ἐδοκίμασαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. «Εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις» (Β'. Κορ. ς'. 17).

Ὡς ἐκ τούτου συμπεραίνομεν ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἐνδείξεων, ἐκ τῆς ζωῆς, τοῦ θανάτου καὶ τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐκ τῆς μαρτυρίας τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν Αὐτοῦ καὶ ἀπὸ μαρτυρίας τῶν αἰώνων, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς «Οὗτος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος» (Α'. Ἰωάν. ς'. 20).

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ *ὑπὸ Γρ. Ζ.*) *H. Pickering.*

ΠΟΙΚΙΛΑ

— ***Νέα Ἐκκλησία ἐν Γερμανίᾳ.*** Κατὰ τὰς Ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, τελευταίως ἱδρύθη ἐν Γερμανίᾳ νέος ὀργανισμὸς φέρων τὸν τίτλον «Ἐθνικὴ Ἐκκλησία τοῦ Γερμανικοῦ Ράϊχ (Κράτους)», καὶ ἀπολαύων πολλῆς ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους τοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος καὶ οὐκ ὀλίγης εὐνοίας ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν.

Οἱ σκοποὶ τῆς νέας αὐτῆς Ἐκκλησίας ἐκτίθενται εἰς Καταστατικὸν ἐκ 30 ἄρθρων. Κατὰ τὸ 1ον ἄρθρον, ἡ Ἐκκλησία εἶναι εἰς ὅλα ὑποτελὴς εἰς τὴν Πολιτείαν καὶ εἰς τὴν φυλετικὴν ἰδεολογίαν. Τὸ 5ον ἄρθρον λέγει ἐπὶ λέξει: «Ἡ Ἐθνικὴ Ἐκκλησία σκοπὸν ἔχει νὰ ἐκριζώσῃ διὰ παντὸς τρόπου καὶ ἐσαεὶ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν, ἥτις εἰσήχθη εἰς τὴν Γερμανίαν κατὰ τὸ ἐπάρατον ἔτος 800 καὶ ἐπεβλήθη εἰς τὸν Γερμανικὸν λαόν, ἂν καὶ ἦτο θρήσκευμα ἐντελῶς ξενικόν.»

Τὸ 7ον ἄρθρον ὁρίζει ὅτι εἰς τὴν νέαν Ἐκκλησίαν δὲν θὰ ὑπάρχῃ κλῆρος, οὔτε ἱερεῖς, οὔτε ποιμένες, οὔτε γραμματεῖς, ἀλλὰ μόνον «ὁμιληταί», οἵτινες θὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ἡ νέα αὕτη Ἐθνικὴ Ἐκκλησία ἀπαιτεῖ ὅπως ἀπαγορευθῇ τοῦ λοιποῦ ἡ ἐκτύπωσις καὶ ἡ κυκλοφορία τῆς Βίβλου καὶ παντὸς Χριστιανικοῦ συγγράμματος. Τὸ μόνον θρησκευτικὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον παραδέχεται ἡ νέα Ἐκκλησία, εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦ Χίτλερ «Ὁ ἀγών μου», τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ 16ον ἄρθρον τοῦ εἰρημένου Καταστατικοῦ, «περιέχει τὴν ὑψίστην καὶ καθαρωτάτην καὶ ἀληθεστάτην ἠθικὴν διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους». Κατὰ τὸ 19ον ἄρθρον, ἡ ἐν λόγῳ Ἐκκλησία θὰ σαρώσῃ ἀπὸ τοὺς ναοὺς τὸν Σταυρόν, τὴν Βίβλον καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων. Κατὰ τὸ 20ὸν ἄρθρον, κατὰ τὰς λειτουργίας τῆς νέας Ἐκκλησίας μόνον τὸ βιβλίον τοῦ Χίτλερ «Ὁ ἀγών μου» θὰ εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης, τῆς ἀφιερωμένης εἰς τὸν Γερματικὸν λαὸν καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν· ἀριστερᾷ τοῦ βιβλίου τούτου θὰ τίθεται ξίφος καθηγιασμένον. Τὸ 21ον ἄρθρον διακηρύττει ὅτι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους «ἄφεσις ἁμαρτιῶν δὲν ὑπάρχει. Πᾶσα ἁμαρτία ἥτις διεπράχθη, τιμωρεῖται εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον διὰ τῶν ἀμειλίκτων νόμων τῆς φύσεως».

Τὸ Καταστατικὸν αὐτὸ τῆς νέας Ἐκκλησίας περιέχει κανονισμοὺς περὶ ἑορτῶν, περὶ γάμου καὶ βαπτίσματος καὶ καταλήγει ὡς ἑξῆς: «Ἄρθρον 30. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους, ὁ Χριστιανικὸς Σταυρὸς δέον νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ ὅλας τὰς ἐκκλησίας ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτοῦ καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀθανάτου συμβόλου τῆς Γερμανίας, τοῦ Σβάστικα» (ἀγκυλωτοῦ σταυροῦ).

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

— ***Ἀναγκαζόμεθα νὰ δηλώσωμεν πρὸς πάντα ἐπιστέλλοντα εἰς ἡμᾶς ἀνωνύμως ἄρθρα ἢ ἐπιστολὰς πρὸς δημοσίευσιν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὸν παγκοσμίως παραδεδεγμένον δημοσιογραφικὸν κανόνα, δὲν δημοσιεύομεν τίποτε, τοῦ ὁποίου δὲν γνωρίζομεν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν δημοσιεύομεν, ἐὰν δὲν θέλῃ ὁ συγγραφεύς· ἀλλ' ἡμεῖς, ὡς Σύνταξις, πρέπει νὰ τὸ γνωρίζωμεν. Ὥστε ἂς ἔχωσι τοῦτο ὑπ' ὄψιν οἱ πέμποντες ἡμῖν τοιαύτην ὕλην πρὸς δημοσίευσιν.***

— ***Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί, ὅταν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν, νὰ μᾶς εἰδοποιοῦν περὶ τῆς νέας των διευθύνσεως, ἄλλως δὲν θὰ εὐθυνώμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀποστελλομένων εἰς τὴν παλαιάν των διεύθυνσιν φύλλων.***